

Diagnoza uwarunkowań społeczno- gospodarczych Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna

RESPUBLIC SP. Z O.O.

2016

Spis treści

Wprowadzenie	2
1. Informacje ogólne.....	3
2. Sfera społeczna.....	6
2.1. Demografia.....	6
2.2. Oświata i opieka nad dziećmi (w tym edukacja przedszkolna, podstawowa, średnia, zawodowa, wyższa).....	12
2.3. Ochrona zdrowia	14
2.4. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych	14
2.5. Bezpieczeństwo i przestępczość	22
2.6. Aktywność obywatelska	23
2.7. Rynek pracy	24
2.8. Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego.....	28
2.9. Rekreacja i sport.....	32
3. Sfera środowiskowa	34
4. Sfera techniczna	39
5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	45
6. Sfera gospodarcza.....	48
7. Finanse miasta i gminy	50
8. Podsumowanie.....	51
9. Źródła danych.....	59
10. Spis tabel	59
11. Spis rysunków	63

Wprowadzenie

Niniejsza diagnoza stanu Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna została opracowana na potrzeby „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Muszyna na lata 2016 - 2023”. Stanowi ona wieloaspektowy opis gminy uwzględniający najważniejsze dane odnośnie warunków życia mieszkańców.

Podstawą prawną przy sporządzaniu Programu Rewitalizacji jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r., poz. 1777 z późn. zm.), zgodnie z którą **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Jest ona prowadzona przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji w sposób kompleksowy, to jest poprzez zintegrowane i skoncentrowane terytorialne działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Co ważne, w centrum tego procesu powinien znajdować się człowiek wraz ze swoimi problemami, potrzebami i oczekiwaniami.

Zgodnie z wytycznymi ustawy, Gmina przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), na którym współwystępują również negatywne zjawiska w jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Natomiast obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako **obszar rewitalizacji**. Nie może być on większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców.

W związku z tym podstawą Programu Rewitalizacji jest diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, która pozwoli na zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie gminy. Powinna ona obejmować również analizę potencjałów

występujących na wybranych obszarach, które mogą być wykorzystane w procesie rewitalizacji.

Diagnoza została opracowana na podstawie analizy danych zastanych (deskresearch). Głównymi źródłami danych były dokumenty udostępnione przez instytucje publiczne (m.in. Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej i Komenda Policji). Równie ważnym źródłem danych był Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, z którego pozyskano dane umożliwiające porównanie Gminy z innymi jednostkami terytorialnymi z regionu.

1. Informacje ogólne

Gmina Muszyna to gmina miejsko-wiejska w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. Położona jest na pograniczu polsko-słowackim, w dolinie Popradu i jego dopływów - potoków: Szczawnik i Muszynka. Północną granicę gminy wyznacza pasmo Jaworzyny.

Gmina Muszyna sąsiaduje z gminami: Krynica-Zdrój, Łabowa i Piwniczna-Zdrój. Od południa granica gminy Muszyna jest jednocześnie granicą państwa (ze Słowacją).

W obrębie gminy znajduje się miasto Muszyna oraz 10 sołectw: Andrzejówka, Dubne, Jastrzębik, Leluchów, Milik, Powroźnik, Szczawnik, Wojkowa, Złockie, Żegiestów.

Samo miasto Muszyna położone jest na wysokości około 450 m n.p.m. w dolinie rzeki Poprad. Miasto od granicy państwa dzieli ok. 5 km zaś od innego większego ośrodka miejskiego - Krynicy Zdroju ok. 11 km. Miasto Muszyna złożone jest z pięciu osiedli:

- Osiedle nr 1 „Śródmieście”,
- Osiedle nr 2 „Piłsudskiego”,
- Osiedle nr 3 „Grunwaldzka”,
- Osiedle nr 4 „Zazamcze”,
- Osiedle nr 5 „Kościuszki”.

Muszyna jest gminą o bardzo dużym potencjale turystycznym, posiada warunki zarówno do turystyki letniej jak i zimowej. Najbardziej rozpowszechnioną dyscypliną sportów zimowych na terenie gminy jest narciarstwo. W 2008 r. Muszyna

została połączona systemem 10 wyciągów narciarskich z ośrodkiem w Wierchomli Małej. Do dyspozycji turystów są także trasy biegowe w Złockiem.

Latem turyści mogą korzystać ze szlaków pieszych, rowerowych (Turystyczna Pętla Muszyńska) i konnych. Na terenie gminy znajdują się także korty tenisowe, boiska, kryte baseny oraz miasteczko wodne. Nad miastem górują ruiny średniowiecznego zamku, usytuowanego na południowym grzbiecie Koziejówki. Miejsce to, zwane Basztą, jest licznie odwiedzanym punktem widokowym na miasto, Dolinę Popradu i Dolinę Muszynki.

W mieście odbywają się także cykliczne imprezy:

- Festyn Nad Popradem,
- Noc Świętojańska nad Popradem,
- Święto Wód Mineralnych,
- Jesień Popradzka.

Bardzo ważnym atutem gminy są źródła wód o właściwościach leczniczych. Są one wykorzystywane do kuracji pitnej, kąpeli i aeroterapii w ośrodkach sanatoryjnych, jak również butelkowane przez rozlewnie wód mineralnych. Obecnie na terenie Muszyny znajdują się trzy uzdrowiska: Muszyna, Złockie, Żegiestów.

Pierwsze ślady osadnictwa w regionie dzisiejszej Gminy Muszyna udokumentowano dzięki znaleziskom archeologicznym z okresu paleolitu (20 000 lat p. n. e.).

Pierwsza wzmianka o miejscowości pojawia się w dokumencie z 1209 roku, w którym król Węgierski Andrzej II nadaje proboszczowi spiskiej kapituły przywilej pobierania cła. Kolejna wzmianka o Muszynie pochodzi z dokumentu z 1288 roku, kiedy to scholastyk kapituły krakowskiej zapisał w testamencie biskupowi krakowskiemu Pawłowi z Przemankowa dwie wsie: Świniarsko i właśnie Muszynę.

Największy rozwój Muszyny przypadł na czasy panowania Kazimierza Wielkiego, który ok. 1340 roku nadał jej prawa miejskie. W 1391 roku Władysław Jagiełło ponownie oddał okoliczne ziemie w ręce biskupów krakowskich. Odtąd możemy mówić o Państwie Muszyńskim (obejmującym tereny południowo-wschodniej Sądecczyzny) pozostającym we władaniu biskupów krakowskich do czasu rozbiorów. W imieniu biskupów zarząd nad tzw. „kluczem muszyńskim” objęli starostowie,

posiadający pełnię władzy administracyjnej, sądowniczej i wojskowej. Państwo Muszyńskie stało się więc doskonale zorganizowaną, samodzielną jednostką administracyjną posiadającą własną formację zbrojną (tzw. harnicy), której zadaniem było strzec granic państwa oraz bezpieczeństwa okolicznych szlaków handlowych. W XVI i XVII wieku nastąpił napływ ludności wołosko-ruskiej (Łemkowie) na tereny „klucza muszyńskiego”.

W 1781 roku Muszyna wraz z okolicznymi dobrami biskupimi przeszła w ręce austriackie. Pod rządami austriackimi nastąpiła dłuższa stagnacja, trwająca aż do roku 1874, gdy powstała tu stacja kolejowa na ważnej linii tarnowsko-lełuchowskiej, łączącej Galicję z Węgrami. Miało to ogromne znaczenie także ze względu na komunikację rozwijającym się w drugiej połowie XIX wieku popularnym uzdrowiskiem górskim w Krynicy. Po otwarciu w 1911 roku bezpośredniego połączenia do Krynicy Muszyna stała się węzłem kolejowym.

Dwudziestolecie międzywojenne to okres rozwoju Muszyny i jej uzdrowiskowego charakteru uwieńczony przyjęciem miejscowości do Związku Uzdrowisk Polskich w 1930 roku. W czasie II wojny światowej, Muszyna jako miejscowość przygraniczna stanowiła doskonały punkt przelotowy.

Zakończenie działań wojennych w 1945 roku nie oznaczało dla tych ziem powrotu pokoju. Niemal natychmiast po wycofaniu się wojsk niemieckich rozpoczęły swą działalność oddziały UPA. W tym też czasie zapadła decyzja władz polskich o wysiedleniu wszystkich Łemków i rozproszenia ich na zachodnich i północnych ziemiach Polski w ramach akcji „Wisła”. Wysiedlenia rozpoczęto w kwietniu i trwały one do lipca 1947 roku, a opuszczone zagrody łemkowskie zostały zajęte przez chłopów nowosądeckich. Miejsce duchownych greckokatolickich zajęli księża rzymskokatolicki, a co z a tym idzie, cerkwie przemianowano na kościoły, starając się jednak zachować ich dawny wystrój.

Aktualnie daje się zauważyć wzmożony napływ ludności łemkowskiej na ziemie przodków. Największe ich skupisko występuje w Krynicy, gdzie w roku 1989 zostało założone Stowarzyszenie Łemków.

Po II wojnie światowej Muszyna musiała zawiesić działalność uzdrowiskową ze względu na brak kuracjuszy. Wyniszczony walkami kraj potrzebował nowej sily fachowej, w związku z czym w miasteczku utworzono szkołę rzemiosł i liceum.

Mimo nieuchronnych przemian zachował się zabytkowy układ przestrzenny miasteczka, będący obecnie pod pieczęcią ochrony konserwatorskiej.

Wraz z powrotem pokoju zaczęła następować normalizacja. Muszyna od 1958 roku znowu stała się uzdrowiskiem. Dodatkowo, polemkowskie wsie Żłackie i Szczawnik zostały zabudowane sanatoriami i domami wypoczynkowymi.

Dziś z historią Muszyny można zapoznać się w „Muzeum Państwa Muszyńskiego”, które powstało w roku 1958 z inicjatywy miejscowego koła PTTK, przy oddziale w Krynicy.

2. Sfera społeczna

2.1. Demografia

Muszyna jest jedną z mniejszych pod względem liczby mieszkańców gmin powiatu nowosądeckiego. W 2015 roku gminę Muszyna zamieszkiwało 11676 osób, co stanowi 5,5% populacji powiatu nowosądeckiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia gminy wyniosła 83 osoby na km².

Tabela 1: Udział mieszkańców wybranych gmin w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu w roku 2015

Jednostka terytorialna	Liczba ludności	%
gmina Gródek nad Dunajcem	9216	4,3
gmina Grybów (gmina wiejska)	24825	11,7
gmina Krynica-Zdrój	16858	7,9
gmina Muszyna	11676	5,5
gmina Piwniczna-Zdrój	10673	5,0

Źródło: BDL GUS

Współczynnik feminizacji w gminie w roku 2015 wyniósł 104, co oznacza, że w populacji gminy na 100 mężczyzn przypadają 104 kobiet. Wartość tego wskaźnika nie zmieniała się istotnie na przestrzeni 5 lat objętych analizą.

Tabela 2: Wskaźnik feminizacji Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	107	107	107	107	107	100,0%
województwo małopolskie	106	106	106	106	106	100,0%
Powiat nowosądecki	100	101	101	101	101	101,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	107	107	107	107	107	100,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	98	98	97	97	97	99,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	98	99	99	99	99	101,0%
gmina Kamionka Wielka	103	103	103	103	103	100,0%
gmina Krynica-Zdrój	108	108	108	108	108	100,0%

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
gmina Muszyna	104	105	104	105	104	100,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	102	103	103	103	103	101,0%

Źródło: BDL GUS

Spośród sołectw najludniejsze jest Powroźnik, gdzie mieszka 1613 osób. Natomiast w mieście Muszyna największe pod względem liczby mieszkańców jest osiedle Piłsudskiego zamieszkane przez 1981 osób. Pod względem powierzchni największym spośród sołectw jest Szczawnik (1973 ha), a w samym mieście osiedle Kościuszki (1040 ha).

Tabela 3: Liczba mieszkańców i powierzchnia (w ha) poszczególnych sołectw i osiedli Gminy Muszyna (stan na 31 grudnia 2015 r.)¹

Obszar		Ludność	Powierzchnia (ha)
Sołectwa	Andrzejówka	453	666
	Dubne	97	719
	Jastrzębik	473	873
	Leluchów	229	957
	Milik	833	1097
	Powroźnik	1613	1465
	Szczawnik	899	1973
	Wojkowa	265	1243
	Złockie	862	1220
	Żegiestów	974	1493
Osiedla	Grunwaldzkie	1014	532
	Kościuszki	1018	1040
	Piłsudskiego	1981	508
	Śródmieście	585	66
	Zazamcze	483	291

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Gmina Muszyna należy do tych gmin powiatu nowosądeckiego, w których liczba ludności w ostatnich latach zmalała - jednak w tym przypadku spadek jest stosunkowo niewielki i wynosi 0,2% na przestrzeni 5 lat objętych analizą.

Tabela 4: Liczba ludności Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	38538447	38533299	38495659	38478602	38437239	99,7%
województwo małopolskie	3346796	3354077	3360581	3368336	3372618	100,8%
Powiat nowosądecki	208715	209988	211045	211830	212894	102,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	6214	6175	6086	6063	6051	97,4%
gmina Gródek nad	9155	9164	9205	9194	9216	100,7%

¹ Dane Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna aktualne na 31 grudnia 2015 roku - mogą nieznacznie odbiegać od danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych.

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Dunajcem						
gmina Grybów (gmina wiejska)	24041	24216	24402	24617	24825	103,3%
gmina Krynica-Zdrój	17046	16980	16991	16862	16858	98,9%
gmina Muszyna	11697	11766	11730	11693	11676	99,8%
gmina Piwniczna-Zdrój	10693	10688	10683	10667	10673	99,8%

Źródło: BDL GUS

W gminie Muszyna w latach 2011-2015 przyrost naturalny był niski i wynosił jedynie 1,5 na 1000 osób. Wyraźnie widać także stopniowy spadek poziomu tego wskaźnika.

Tabela 5: Urodzenia, zgony u przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Muszyna w latach 2011-2015

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Urodzenia żywe na 1000 ludności	12,8	12,7	10,1	10,2	9,3	31,3%
Zgony na 1000 ludności	7,96	7,42	8	7,86	7,8	98,0%
Przyrost naturalny na 1000 ludności	4,8	5,3	2,1	2,3	1,5	72,7%

Źródło: BDL GUS

Pod tym względem Muszyna negatywnie wyróżnia się na tle części gmin powiatu, gdzie odnotowano zdecydowanie wyższy poziom przyrostu naturalnego (np. w Gminie Grybów było to aż 6,8).

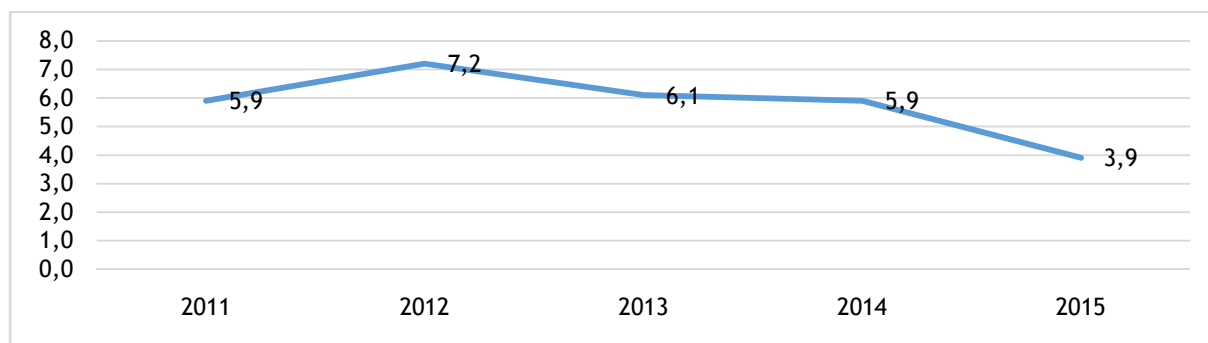
Tabela 6: Przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	0,3	0,0	-0,5	0,0	-0,7
województwo małopolskie	1,7	1,4	1,2	1,4	1,0
Powiat nowosądecki	5,6	5,2	4,8	4,7	4,8
gmina Grybów (gmina miejska)	2,2	3,7	4,5	-1,2	0,0
gmina Gródek nad Dunajcem	5,5	3,6	3,4	3,6	5,5
gmina Grybów (gmina wiejska)	7,3	6,6	8,4	7,2	6,8
gmina Krynica-Zdrój	1,9	0,4	2,7	-0,1	2,2
gmina Muszyna	4,8	5,3	2,1	2,3	1,5
gmina Piwniczna-Zdrój	5,1	3,6	1,4	1,3	2,3

Źródło: BDL GUS

Negatywnymi zjawiskami są także spadająca liczba zawieranych małżeństw i ujemne saldo migracji. W roku 2015 w gminie zawarto jedynie 3,9 małżeństw na 1000 mieszkańców, podczas gdy 5 lat wcześniej wskaźnik ten wynosił 5,9. Jest to zdecydowanie większy spadek niż ten obserwowany w skali całego województwa i kraju.

Wykres 1: Liczba nowo zawieranych małżeństw (na 1000 mieszkańców) w Gminie Muszyna w latach 2011-2015

Źródło: BDL GUS

Tabela 7: Liczba zawieranych małżeństw na 1000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	5,4	5,3	4,7	4,9	4,9	90,7%
województwo małopolskie	5,5	5,4	4,9	5,2	5,2	94,5%
gmina Muszyna	5,9	7,2	6,1	5,9	3,9	66,1%

Źródło: BDL GUS

Niepokojącym jest także ujemne saldo migracji, które wskazuje, że więcej osób decyduje się na stałe opuścić gminę niż w niej zamieszkać. Wskaźnik ten jest wyraźnie niższy niż analogiczna miara dla powiatu, województwa i kraju. Co ważne należy także odnotować, że jego dynamika w ostatnich latach narasta.

Tabela 8: Saldo migracji w Gminie Muszyna na tle powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014
Polska	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
województwo małopolskie	1,3	1,1	0,8	0,9
Powiat nowosądecki	0,4	0,3	0,1	-1,1
gmina Muszyna	-1,3	-1,2	-3,7	-5,0

Źródło: BDL GUS

Przyczyn tego zjawiska można upatrywać m.in. w specyfice rynku pracy. Homogeniczny typ gospodarki opierający się na relatywnie małych, głównie rodzinnych firmach operujących w branży turystycznej lub gastronomicznej istotnie ogranicza możliwości rozwoju zawodowego osobom, które chcą związać swoją zawodową przyszłość z innymi profesjami. Jednocześnie znaczna odległość od dużych ośrodków miejskich najprawdopodobniej skłania część mieszkańców do stałego opuszczenia gminy i rozpoczęcia życia w miejscach takich jak np. Kraków, czy Aglomeracja Śląska.

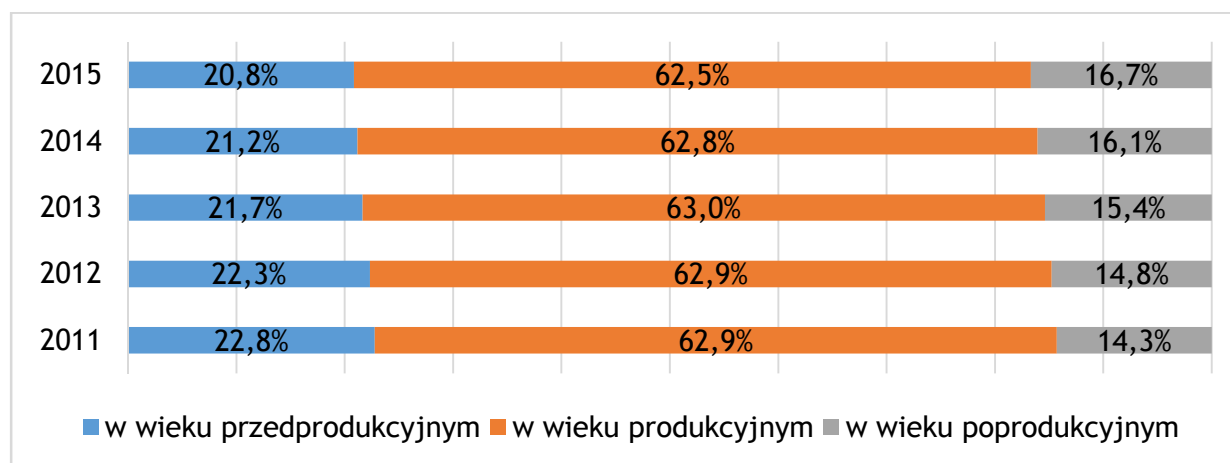
Zjawisko to znajduje także swoje odzwierciedlenie w stopniowym wzroście udziału w gminnej populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 9: Udział w populacji Gminy Muszyna osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2011-2015

Grupy wiekowe mieszkańców	2011	2012	2013	2014	2015
w wieku przedprodukcyjnym	22,8%	22,3%	21,7%	21,2%	20,8%
w wieku produkcyjnym	62,9%	62,9%	63,0%	62,8%	62,5%
w wieku poprodukcyjnym	14,3%	14,8%	15,4%	16,1%	16,7%

Źródło: BDL GUS

Wykres 2: Udział w populacji Gminy Muszyna osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2011-2015

Źródło: BDL GUS

Zwraca uwagę fakt dużego zróżnicowania poszczególnych obszarów gminy pod kątem udziału w populacji osób powyżej 60 roku życia. Na terenie osiedla Zazamcze to niemal 1/3 mieszkańców, podczas gdy wśród mieszkańców sołectwa Leluchów jedynie 6,6% populacji ma 60 lub więcej lat.

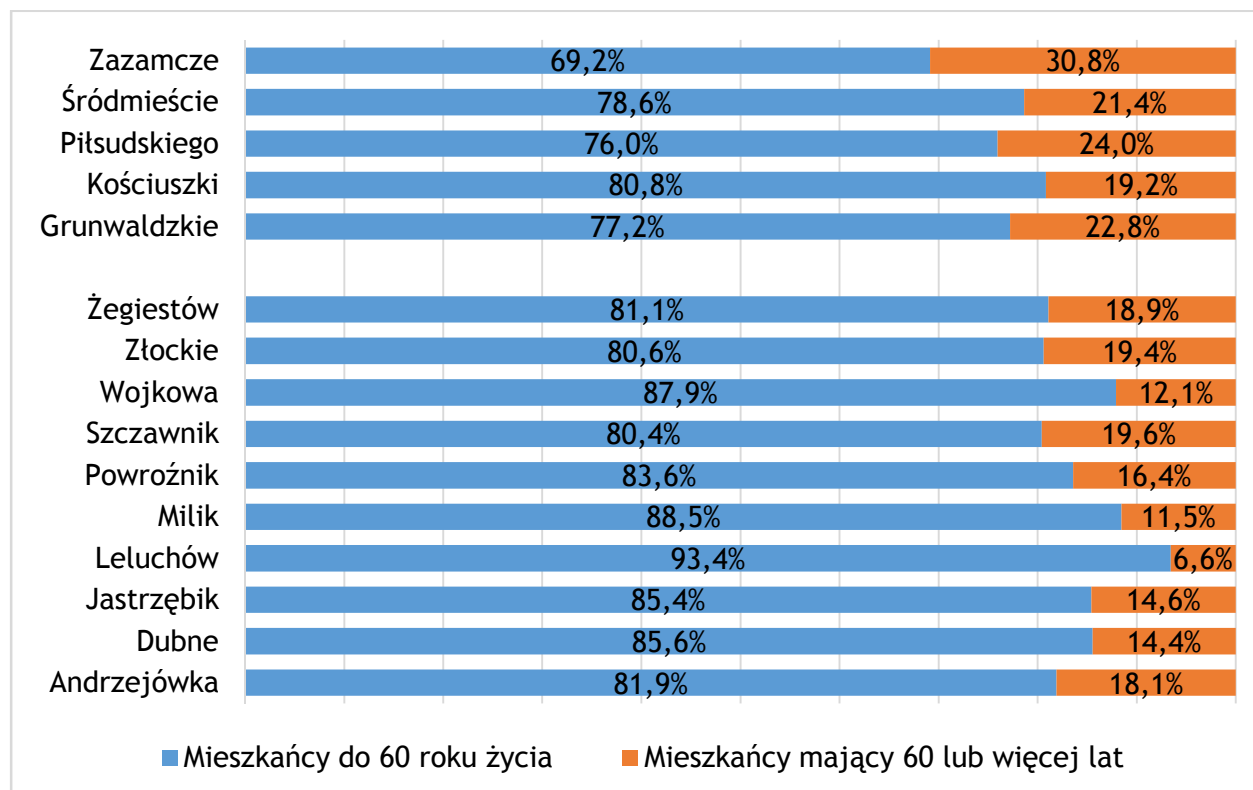
Tabela 10: Udział mieszkańców mających powyżej i poniżej 60 lat w populacji sołectw i osiedli Gminy Muszyna w 2015 roku

Obszar		Mieszkańcy do 60 roku życia	Mieszkańcy mający 60 lub więcej lat
Sołectwa	Andrzejówka	81,9%	18,1%
	Dubne	85,6%	14,4%
	Jastrzębik	85,4%	14,6%
	Leluchów	93,4%	6,6%
	Milik	88,5%	11,5%
	Powroźnik	83,6%	16,4%
	Szczawnik	80,4%	19,6%
	Wojkowa	87,9%	12,1%
	Złockie	80,6%	19,4%
	Żegiestów	81,1%	18,9%
	Osiedla	Grunwaldzkie	77,2%
Kościuszki		80,8%	19,2%
Piłsudskiego		76,0%	24,0%
Śródmieście		78,6%	21,4%

Obszar	Mieszkańcy do 60 roku życia	Mieszkańcy mający 60 lub więcej lat
Zazamcze	69,2%	30,8%

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Wykres 3: Udział mieszkańców mających powyżej i poniżej 60 lat w populacji sołectw i osiedli Gminy Muszyna w 2015 roku

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

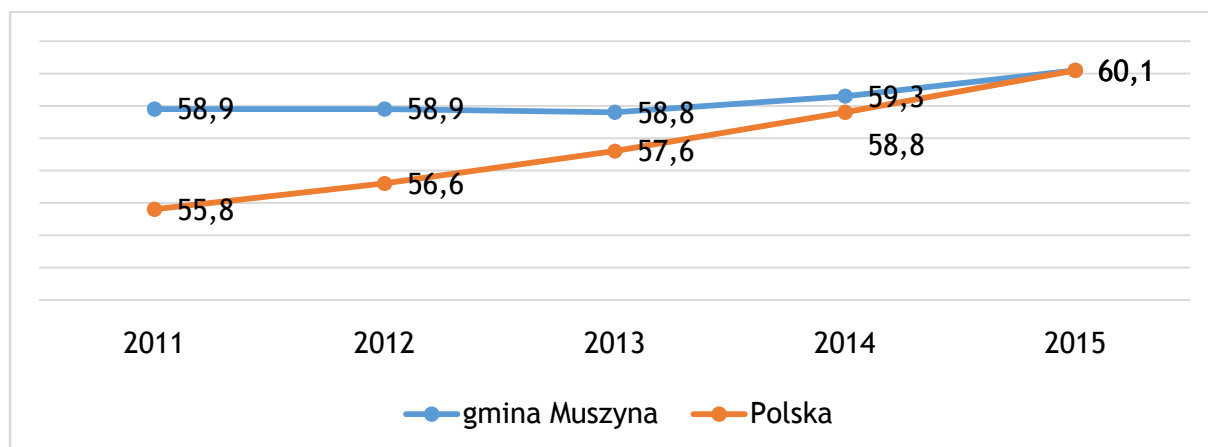
Ten negatywny trend możemy także zobrazować także Wskaźnikiem Obciążenia Demograficznego, który pokazuje jaka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (zarówno przed jak i po okresie aktywności zawodowej) przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2015 roku, po czterech latach nieprzerwanego wzrostu, wyniósł on w gminie Muszyna 60,1. Dokładnie taki sam poziom osiągnął ten wskaźnik dla całego kraju.

Tabela 11: Wskaźnik obciążenia demograficznego Gminy Muszyna i Polski w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
gmina Muszyna	58,9	58,9	58,8	59,3	60,1
Polska	55,8	56,6	57,6	58,8	60,1

Źródło: BDL GUS

Wykres 4: Wskaźnik obciążenia demograficznego Gminy Muszyna i Polski w latach 2011-2015

Źródło: BDL GUS

Trendy te należy ocenić negatywnie. O ile obciążenie związane z wypłacaniem świadczeń emerytalnych nie dotyka bezpośrednio budżetu gminy, to stopniowo zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym może być czynnikiem zniechęcającym przyszłych inwestorów i zmniejszającym potencjał rozwoju gospodarczego.

Zestawiając podstawowe dane demograficzne wpływające na rynek pracy należy uznać, że gmina Muszyna nie odbiega znacząco od innych gmin powiatu, zwłaszcza jeśli chodzi o udział osób w wieku przedprodukcyjnym w populacji.

Tabela 12: Ludność Gminy Muszyna według grup wieku w na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2015 roku

Jednostka terytorialna	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Polska	18,0%	62,4%	19,6%
województwo małopolskie	18,9%	62,4%	18,6%
Powiat nowosądecki	23,3%	62,3%	14,4%
gmina Grybów (gmina miejska)	20,3%	61,7%	18,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	23,9%	61,0%	15,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	25,3%	61,1%	13,6%
gmina Krynica-Zdrój	18,3%	61,9%	19,8%
gmina Muszyna	20,8%	62,5%	16,7%
gmina Piwniczna-Zdrój	21,0%	63,5%	15,5%

Źródło: BDL GUS

2.2. Oświata i opieka nad dziećmi (w tym edukacja przedszkolna, podstawowa, średnia, zawodowa, wyższa)

Na terenie gminy Muszyna w 2014 oferta opieki przedszkolnej obejmowała 10 placówek wychowania przedszkolnego: przedszkola (w tym 4 prowadzone przez jednostki samorządu gminnego), oddziały przedszkolne przy szkołach

podstawowych oraz punkty przedszkolne. Liczba dostępnych miejsc nieznacznie przekraczała liczę dzieci i dysproporcja ta w analizowanym okresie nasiliła się.

Tabela 13: Liczba miejsc i liczba dzieci w latach (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych) w Gminie Muszyna w latach 2011-2014

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Liczba miejsc	279	274	385	325	116,5%
Liczba dzieci	322	296	385	335	104,0%

Źródło: BDL GUS

Na terenie gminy w 2014 roku funkcjonowało 8 szkół podstawowych, gdzie w 50 oddziałach uczyło się w sumie 844 uczniów. Oznacza to, że w przybliżeniu na jeden oddział klasowych przypadało 17 uczniów.

Tabela 14: Średnia liczba uczniów w jednym oddziale szkoły podstawowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w roku 2014 (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych)

Jednostka terytorialna	Średnia liczba uczniów w oddziale
Polska	19
województwo małopolskie	18
Powiat nowosądecki	16
gmina Grybów (gmina miejska)	19
gmina Gródek nad Dunajcem	14
gmina Grybów (gmina wiejska)	17
gmina Krynica-Zdrój	17
gmina Muszyna	17
gmina Piwniczna-Zdrój	16

Źródło: BDL GUS

W 2014 roku na terenie gminy funkcjonowały trzy gimnazja, w których w 18 oddziałach pobierało naukę 430 uczniów. W przybliżeniu na jeden oddział w szkole gimnazjalnej w gminie przypadało więc 24 uczniów.

Tabela 15: Średnia liczba uczniów w jednym oddziale szkoły gimnazjalnej w roku 2014 w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych)

Jednostka terytorialna	Średnia liczba uczniów w oddziale
Polska	22
województwo małopolskie	22
Powiat nowosądecki	22
gmina Grybów (gmina miejska)	22
gmina Gródek nad Dunajcem	19
gmina Grybów (gmina wiejska)	23
gmina Krynica-Zdrój	23
gmina Muszyna	24
gmina Piwniczna-Zdrój	24

Źródło: BDL GUS

W 2014 roku na terenie gminy funkcjonowało tylko jedno liceum ogólnokształcące, w którego 5 oddziałach uczyło się 123 uczniów. Brak jest natomiast w gminie szkół

oferujących możliwości kształcenia na poziomie wyższym. Najbliższym miastem, w którym funkcjonują szkoły wyższe jest nieodległy Nowy Sącz.

2.3. Ochrona zdrowia

W 2014 roku w gminie Muszyna znajdowało się 5,1 przychodni na 10000 mieszkańców. Wskaźnik ten nie zmienił się w porównaniu do roku 2011, aczkolwiek w latach 2012-2013 obserwowano jego obniżenie.

Tabela 16: Liczba przychodni na 10000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju latami 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	5,0	5,0	5,1	5,2	104,9%
województwo małopolskie	4,8	4,9	5,1	5,2	106,9%
Powiat nowosądecki	4,1	4,1	4,2	4,2	102,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	4,8	4,9	6,6	6,6	136,7%
gmina Gródek nad Dunajcem	4,4	4,4	4,3	4,4	99,6%
gmina Grybów (gmina wiejska)	4,6	4,5	4,5	4,1	88,8%
gmina Krynica-Zdrój	8,2	8,8	8,8	8,9	108,3%
gmina Muszyna	5,1	4,2	4,3	5,1	100,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	3,7	3,7	3,7	3,7	100,2%

Źródło: BDL GUS

W tym czasie liczba udzielonych porad na 1000 mieszkańców wzrosła o 6%, co oznacza wyraźnie większy przyrost wskaźnika w porównaniu do większości innych jednostek (na terenie całego powiatu w analizowanym okresie wskaźnik ten spadł).

Tabela 17: Liczba udzielonych porad na 1000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju latami 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	4072,7	4005,1	4103,6	4151,2	101,9%
województwo małopolskie	3884,4	3748,1	3865,6	3865,6	99,5%
Powiat nowosądecki	3568,1	3404,0	3459,0	3520,3	98,7%
gmina Grybów (gmina miejska)	9867,7	8804,0	11417,2	11023,3	111,7%
gmina Gródek nad Dunajcem	3452,6	3232,8	3161,0	2918,9	84,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	2155,8	1971,7	2005,7	1967,1	91,2%
gmina Krynica-Zdrój	3825,9	3777,8	3957,8	3660,5	95,7%
gmina Muszyna	4436,4	4315,1	4469,7	4704,5	106,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	4536,3	4066,9	3742,9	3599,9	79,4%

Źródło: BDL GUS

2.4. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych

W myśl Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku² pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem

²Dz.U. 2004 Nr 64 poz. 593

pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zadania w zakresie pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych wykonywane są na terenie gminy głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Muszynie. Ośrodek odpowiada także za realizację programu 500+.

Ośrodek zatrudnia 16 pracowników i ma trzy główne działy:

- Dział pomocy środowiskowej świadczeń i usług,
- Dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- Dział finansowo księgowy.

W OPS pracuje także asystentka rodziny i dwie opiekunki domowe.

Według ustawy pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej lub klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczeniami z pomocy społecznej mogą mieć charakter pieniężny lub niepieniężny.

Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne przy zasiłku stałym,

- sprawienie pogrzebu,
- schronienie,
- posiłek,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo - wychowawczej,
- określonych przypadkach przyznanie prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie Muszyna w roku 2015 były niepełnosprawność i/lub długotrwała choroba. Z tego powodu przyznano pomoc 129 rodzinom.

Tabela 18: Powody przyznania pomocy społecznej w gminie Muszyna w 2015 roku

Powód	Liczba rodzin
Niepełnosprawność/ długotrwała choroba	129
Ubóstwo	123
Bezrobocie	69
Wielodzietność	48
Przemoc w rodzinie	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego	23
Alkoholizm/ narkomania	4
Bezdomność	2
Opuszczenie zakładu karnego	2

Źródło: OPS w Muszynie

W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej osób otrzymało pomoc z powodu niepełnosprawności lub choroby na terenie osiedla Śródmieście. Było to, aż 18,8 osób na 1000 mieszkańców.

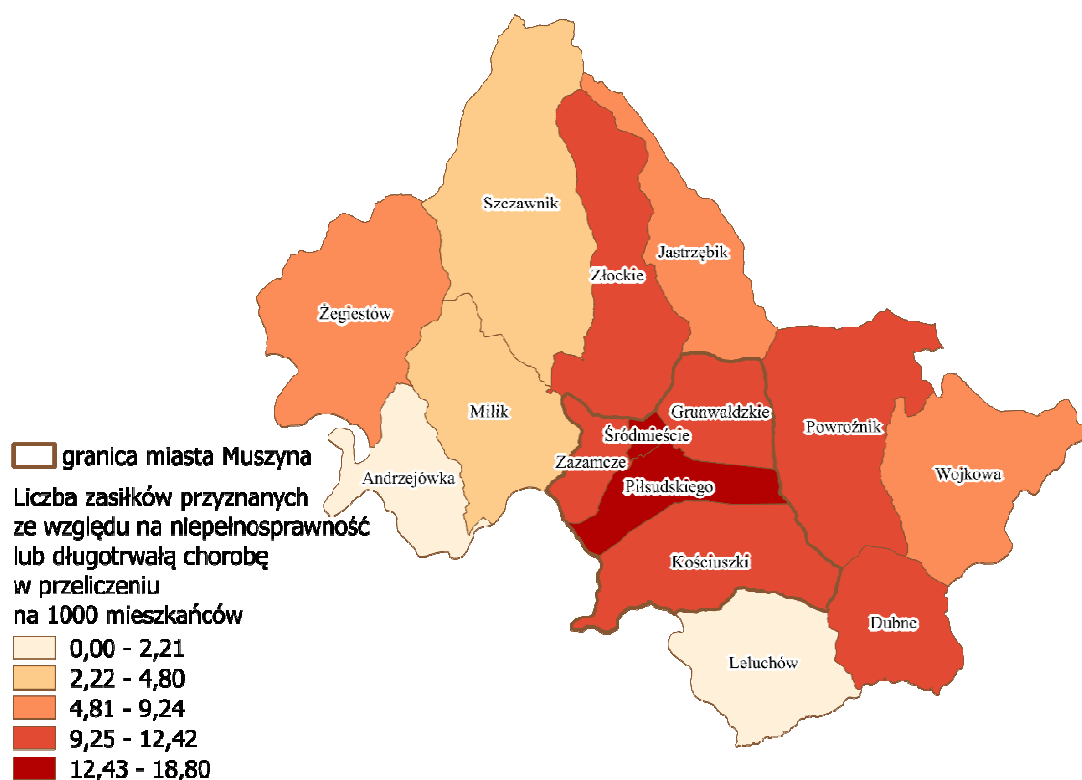
Tabela 19: Powód przyznania pomocy: niepełnosprawność/ długotrwała choroba na 1000 mieszkańców

Obszar	Liczba otrzymujących pomoc na 1000 mieszkańców	
Sołectwa	Andrzejówka	2,21
	Dubne	10,31
	Jastrzębik	8,46
	Leluchów	0,00
	Milik	4,80
	Powroźnik	11,16

Obszar		Liczba otrzymujących pomoc na 1000 mieszkańców
	Szczawnik	4,45
	Wojkowa	7,55
	Złockie	11,60
	Żegiestów	9,24
Osiedla	Grunwaldzkie	10,85
	Kościuszki	10,81
	Piłsudskiego	18,68
	Śródmieście	18,80
	Zazamcze	12,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Rysunek 1: Powód przyznania pomocy: niepełnosprawność/ długotrwała choroba na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej osób otrzymało pomoc z powodu ubóstwa na terenie osiedla Piłsudskiego. Było to, aż 19,18 osób na 1000 mieszkańców.

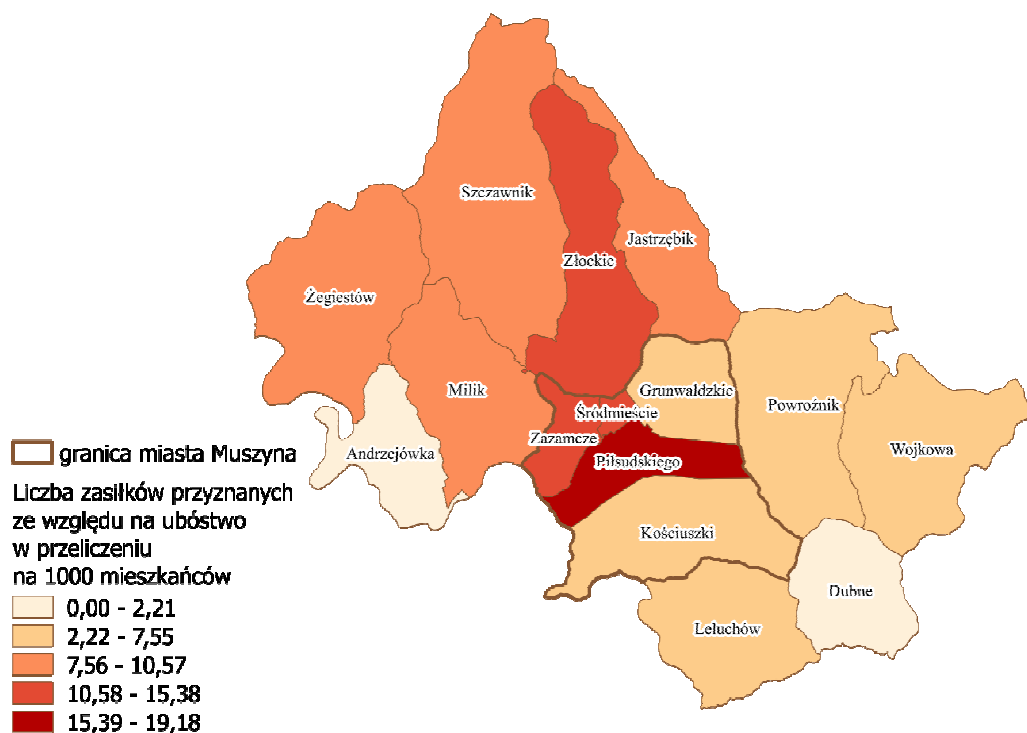
Tabela 20: Powód przyznania pomocy: ubóstwo na 1000 mieszkańców

Obszar		Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	2,21
	Dubne	0,00
	Jastrzębik	10,57
	Leluchów	4,37
	Milik	9,60
	Powroźnik	4,96
	Szczawnik	8,90

Obszar		Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Osiedla	Wojkowa	7,55
	Złockie	13,92
	Żegiestów	10,27
	Grunwaldzkie	6,90
	Kościuszki	6,88
	Piłsudskiego	19,18
	Śródmieście	15,38
Zazamcze	14,49	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Rysunek 2: Powód przyznania pomocy: ubóstwo na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej osób otrzymało pomoc z powodu bezrobocia na terenie osiedla Piłsudskiego. Na 1000 mieszkańców było ich 12,12.

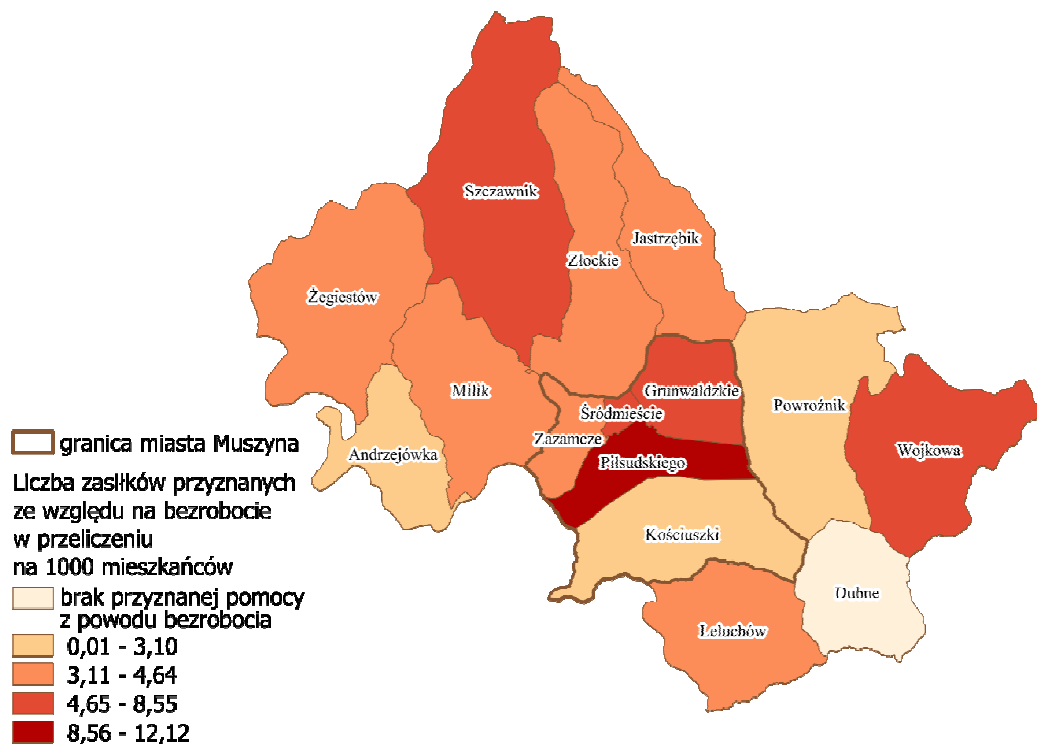
Tabela 21: Powód przyznania pomocy: bezrobocie na 1000 mieszkańców

Obszar		Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	2,21
	Dubne	0,00
	Jastrzębik	4,23
	Leluchów	4,37
	Milik	3,60
	Powroźnik	3,10
	Szczawnik	6,67
	Wojkowa	7,55
	Złockie	4,64
	Żegiestów	4,11
	Osiedla	Grunwaldzkie
Kościuszki		2,95

Obszar	Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Piłsudskiego	12,12
Śródmieście	8,55
Zazamcze	4,14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Rysunek 3: Powód przyznania pomocy: bezrobocie na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

W stosunku do liczby mieszkańców najwięcej osób otrzymało pomoc z powodu bezrobocia na terenie osiedla Śródmieście. Było to 11,97 osób na 1000 mieszkańców.

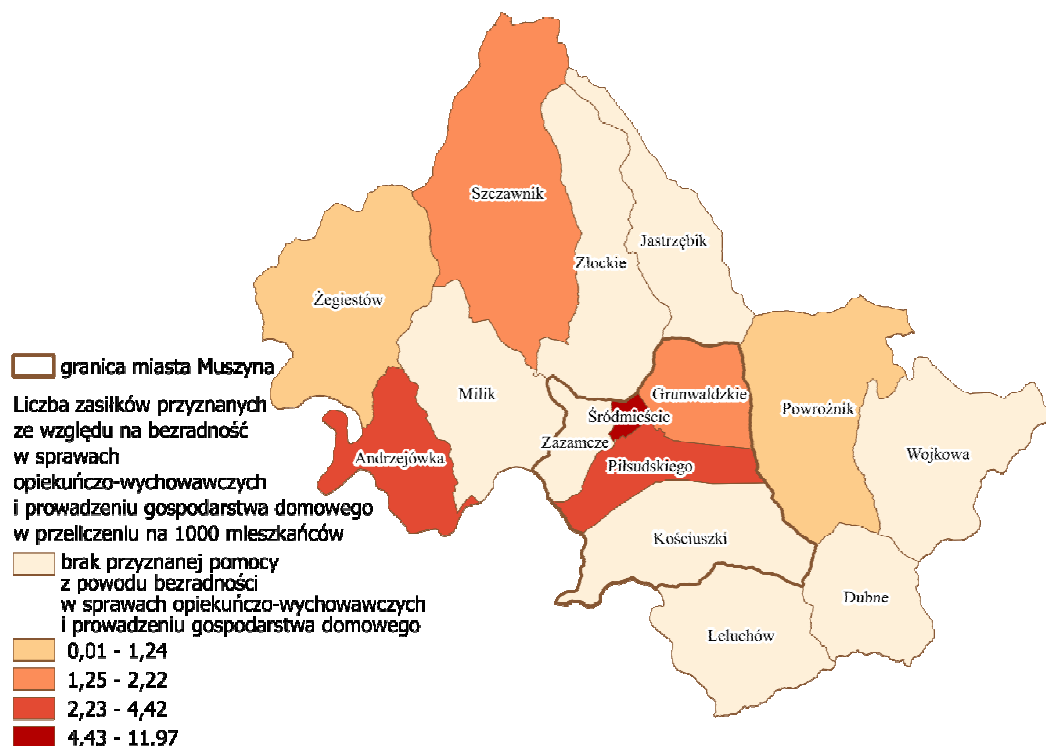
Tabela 22: Powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców

	Obszar	Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	4,42
	Dubne	0,00
	Jastrzębik	0,00
	Leluchów	0,00
	Milik	0,00
	Powroźnik	1,24
	Szczawnik	2,22
	Wojkowa	0,00
	Złockie	0,00
	Żegiestów	1,03
	Osiedla	Grunwaldzkie
Kościuszki		0,00
Piłsudskiego		3,53
Śródmieście		11,97

	Zazamcze	0,00
--	----------	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Rysunek 4: Powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

W 48 przypadkach powodem przyznania pomocy była wielodzietność. Najczęściej pomoc ta była przyznana na terenie sołectwa Dubne - aż 10,31 raz na 1000 mieszkańców.

Tabela 23: Powód przyznania pomocy: wielodzietność na 1000 mieszkańców

Obszar		Liczba otrzymujących pomocna 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	0,00
	Dubne	10,31
	Jastrzębik	4,23
	Leluchów	0,00
	Milik	2,40
	Powroźnik	3,72
	Szczawnik	4,45
	Wojkowa	7,55
	Złockie	4,64
	Żegiestów	2,05
Osiedla	Grunwaldzkie	5,92

	Kościuszki	4,91
	Piłsudskiego	4,54
	Śródmieście	8,55
	Zazamcze	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Warto także odnotować dwa stosunkowo rzadkie powody, ale które także zostały wzięte pod uwagę w wyznaczeniu obszarów zdegradowanych:

- bezdomność: z tego powodu przyznano pomoc na terenie osiedla Piłsudskiego,
- opuszczenie zakładu karnego: z tego powodu przyznano pomoc na terenie osiedla Piłsudskiego i sołectwa Milik.

Tabela 24: Powód przyznania pomocy: bezdomność i opuszczenie zakładu karnego na 1000 mieszkańców

Obszar		Bezdomność na 1000 mieszkańców	Opuszczenie zakładu karnego na 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	0,00	0,00
	Dubne	0,00	0,00
	Jastrzębik	0,00	0,00
	Leluchów	0,00	0,00
	Milik	0,00	1,20
	Powroźnik	0,00	0,00
	Szczawnik	0,00	0,00
	Wojkowa	0,00	0,00
	Złockie	0,00	0,00
	Żegiestów	0,00	0,00
Osiedla	Grunwaldzkie	0,00	0,00
	Kościuszki	0,00	0,00
	Piłsudskiego	1,01	0,50
	Śródmieście	0,00	0,00
	Zazamcze	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Muszynie

Warto odnotować, że prócz działań statycznych realizowanych w ciągu całego roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Muszynie prowadzi również ważne działania akcyjne, takie jak:

- Śniadanie Wielkanocne dla podopiecznych ośrodka organizowane przez OPS przy wsparciu CARITAS przy parafii św. Józefa w Muszynie.
- Akcja Bezdomni 2016 prowadzona przez pracowników ośrodka przy wsparciu Policji. Celem akcji było udzielenie pomocy osobom potrzebującym, w tym w szczególności zabezpieczenie noclegu, odpowiedniej odzieży i ciepłego posiłku dla osób, które nie są w stanie zapewnić go sobie we własnym zakresie.

W Muszynie funkcjonuje także Dom Pomocy Społecznej, który może przyjąć 67 podopiecznych³.

2.5. Bezpieczeństwo i przestępczość

Gmina Muszyna jest regionem stosunkowo bezpiecznym. W roku 2015 stwierdzono na jej terenie jedynie 97 przestępstw. Najczęściej, bo aż w 48 przypadkach, były to kradzieże i kradzieże z włamaniem. Warto jednak zwrócić uwagę na znacznie zróżnicowanie częstości takich zdarzeń w poszczególnych obszarach gminy. Zdecydowanie najwięcej przestępstw (zarówno w liczbach bezwzględnych jak też w odniesieniu do liczby mieszkańców) odnotowano na terenie osiedla Piłsudskiego.

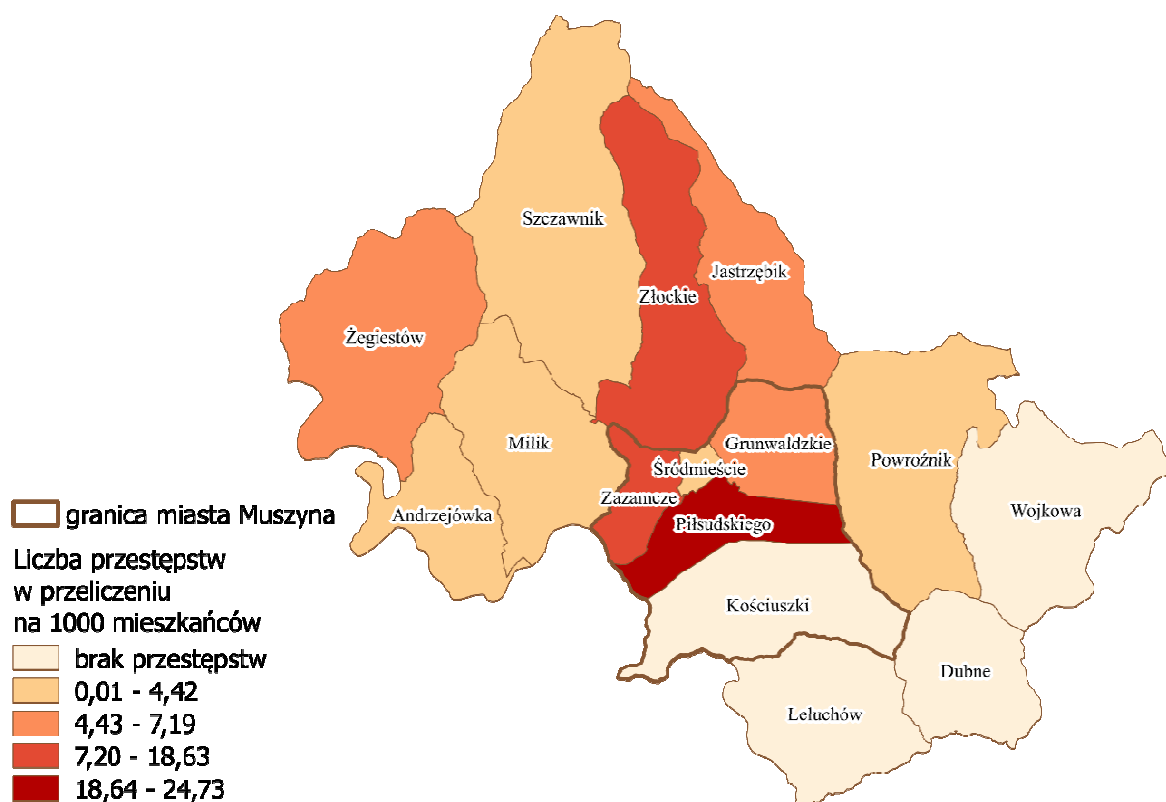
Tabela 25: Liczba stwierdzonych przestępstw zaistniałych na terenie podległym KP Muszyna w roku 2015

Obszar		Przestępstwa razem	Przestępstwa razem na 1000 osób
Sołectwa	Andrzejówka	2	4,42
	Dubne	0	0,00
	Jastrzębik	3	6,34
	Leluchów	0	0,00
	Milik	3	3,60
	Powroźnik	4	2,48
	Szczawnik	2	2,22
	Wojkowa	0	0,00
	Złockie	10	11,60
	Żegiestów	7	7,19
	Osiedla	Grunwaldzkie	7
Kościuszki		0	0,00
Piłsudskiego		49	24,73
Śródmieście		1	1,71
Zazamcze		9	18,63

Źródło: Komenda Policji w Muszynie

³źródło: BDL GUS

Rysunek 5: Przestępstwa w przeliczeniu na 1000 osób w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Muszynie

2.6. Aktywność obywatelska

Na terenie gminy jest działa 27 organizacji pozarządowych:

- Klub Modelarski „ORION” przy Ognisku Pracy Pozaszkolnej w Muszynie,
- Małopolski Klub Siatkówki „MUSZYNA” Spółka Akcyjna,
- Miejski Klub Sportowy „POPRAD” Machnik Muszyna,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Miliku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Muszynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Muszynie-Folwark,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Szczawniku,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Złockiem,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żegiestowie,
- Stowarzyszenie „KLUCZ MUSZYŃSKI”,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Opiekunów „Sposób na Życie”,

- Stowarzyszenie Przyjaciół Almanachu Muszyny,
- Stowarzyszenie Sportu Dzieci i Młodzieży „SOKÓŁ” w Muszynie,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Muszyńskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych,
- Towarzystwo Przyjaciół Żegiestowa,
- Uczniowski Klub Sportowy „GÓRAL” przy Gimnazjum w Muszynie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jastrząb” przy Szkole Podstawowej w Jastrzębiku,
- Uczniowski Klub Sportowy „KOMETA” przy Liceum Ogólnokształcącym,
- Uczniowski Klub Sportowy „MUSZYNIANKA” Muszyna,
- Uczniowski Klub Sportowy „RUCZAJ” przy Szkole Podstawowej w Żegiestowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „STRAŻAK” w Miliku,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej nr 2,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Powroźniku,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Złockiem,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Milika "Miliczanie 2009" w Miliku,
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „POPRAD” Muszyna.

2.7. Rynek pracy

W 2015 roku stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu⁴ nowosądeckiego wynosiła 13,6% i tym samym była znacząco wyższa niż średnia dla województwa i kraju. Równocześnie można zwrócić uwagę na spadek tej wartości w analizowanym okresie.

Tabela 26: Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu nowosądeckiego w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	12,5%	13,4%	13,4%	11,4%	9,8%	78,4%
województwo małopolskie	10,5%	11,4%	11,5%	9,7%	8,4%	80,0%
Powiat nowosądecki	17,3%	18,0%	17,6%	14,6%	13,6%	78,6%

Źródło: BDL GUS

⁴ Dane dotyczące

W tym samym roku na terenie samej gminy Muszyna było zarejestrowanych 560 bezrobotnych, co oznacza, że 7,7% mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym pozostawało wtedy bez pracy. Warto zauważyć, że to zdecydowanie mniej niż wynosi analogiczny wskaźnik w całym powiecie.

Tabela 27: %zarejestrowanych bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym w Gminie Muszyna w 2015 roku

Wskaźnik	Wartość
Liczba osób w wieku produkcyjnym	7293
% osób w wieku produkcyjnym w populacji gminy	62,5%
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	560
% zarejestrowanych bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym	7,7%

Źródło: BDL GUS i PUP

Tabela 28: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	1982676	2136815	2157883	1825180	1563339
województwo małopolskie	145094	161161	164434	139027	119601
Powiat nowosądecki	12726	13375	13298	10920	10136
gmina Grybów (gmina miejska)	288	325	323	296	281
gmina Gródek nad Dunajcem	475	484	465	383	349
gmina Grybów (gmina wiejska)	1286	1362	1449	1191	1104
gmina Krynica-Zdrój	1079	1086	1017	835	802
gmina Muszyna	693	740	701	558	560
gmina Piwniczna-Zdrój	726	735	742	550	547

Źródło: BDL GUS

Wśród zarejestrowanych osób widoczna jest niewielka przewaga liczebna mężczyzn. Zmiany proporcji bezrobotnych mężczyzn i kobiet w analizowanym okresie były niewielkie.

Tabela 29: % kobiet i mężczyzn wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Muszyna w latach 2011-2015

Płeć	2011	2012	2013	2014	2015
Mężczyźni	52%	54%	54%	53%	53%
Kobiety	48%	46%	46%	47%	47%

Źródło: BDL GUS

Z 560 bezrobotnych 165 osób pozostaje bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy⁵. Największa liczba bezrobotnych mieszka w sołectwie Powroźnik (aż 69 osób), lecz biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców negatywnie wyróżnia się sołectwo Jastrzębik, gdzie bez pracy w roku 2015 pozostawały aż 59,2 osoby na 1000 mieszkańców.

⁵ źródło: PUP Nowy Sącz

W samej Muszynie pod względem liczby osób bezrobotnych zdecydowanie zwraca uwagę osiedle Piłsudskiego. Mieszka tam najwięcej osób bezrobotnych zarówno biorąc pod uwagę ich bezwzględną liczbę (104 osoby), jak też liczbę na 1000 mieszkańców (52,5). Warto zauważyć, że na tym osiedlu jest także największa liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy - co stanowi dodatkowe wyzwanie w procesie powrotu tych osób do aktywności zawodowej.

Tabela 30: Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Muszyna na poszczególnych osiedlach i sołectwach w 2015 roku

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy
Andrzejówka	22	6
Dubne	2	2
Jastrzębik	28	8
Leluchów	8	4
Milik	30	4
Powroźnik	69	27
Szczawnik	45	5
Wojkowa	12	3
Złockie	50	12
Żegiestów	39	12
Grunwaldzkie	53	18
Kościuszki	46	11
Piłsudskiego	104	35
Sródmieście	27	9
Zazamcze	24	9

Źródło: PUP Nowy Sącz

W stosunku do liczby ludności najwięcej osób bezrobotnych w 2015 roku mieszkało na terenie sołectwa Jastrzębik (59,2 osoby na 1000 mieszkańców). Na terenie samej Muszyny pod tym względem dominowało osiedle Piłsudskiego, gdzie mieszkało aż 52,5 bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

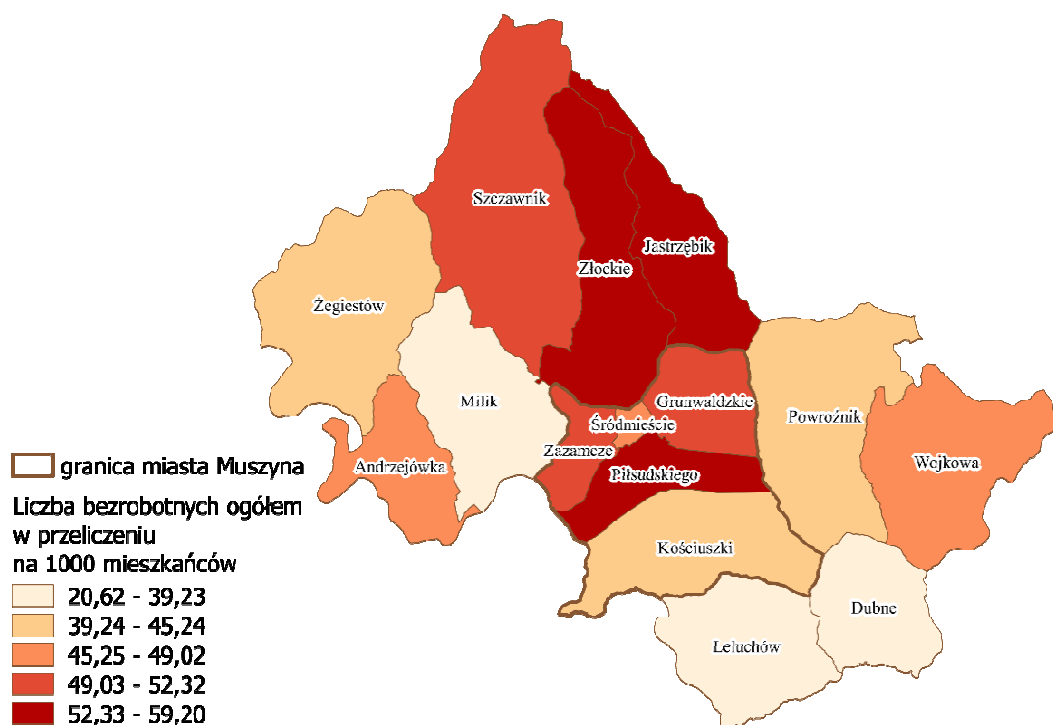
Tabela 31: Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Muszyna na poszczególnych osiedlach i sołectwach w 2015 roku (%)

	Liczba bezrobotnych ogółem na 1000 ludności	Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na 1000 ludności
Andrzejówka	48,6	13,2
Dubne	20,6	20,6
Jastrzębik	59,2	16,9
Leluchów	34,9	17,5
Milik	36,0	4,8
Powroźnik	42,8	16,7
Szczawnik	50,1	5,6
Wojkowa	45,3	11,3
Złockie	58,0	13,9
Żegiestów	40,0	12,3
Grunwaldzkie	52,3	17,8
Kościuszki	45,2	10,8

Piłsudskiego	52,5	17,7
Śródmieście	46,2	15,4
Zazamcze	49,7	18,6

Źródło: PUP Nowy Sącz

Rysunek 6: Liczba bezrobotnych ogółem na 1000 ludności w 2015 roku

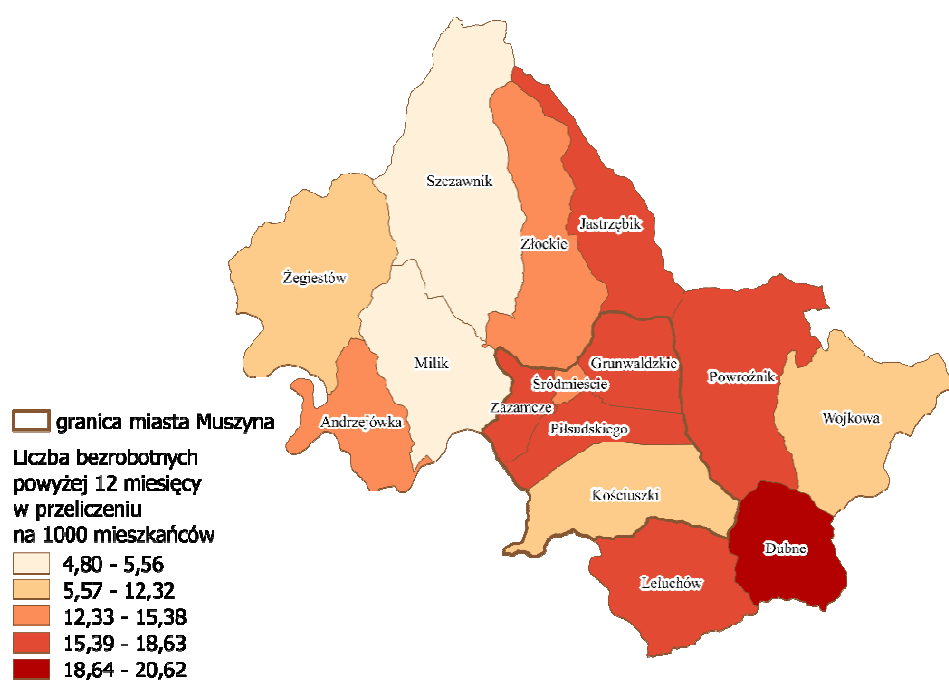

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Nowy Sącz

Specyficzną grupą bezrobotnych są osoby pozostające bez stałego zatrudnienia przez okres powyżej 12 miesięcy. Są to osoby w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, bowiem długi okres absencji zawodowej znacząco utrudnia im powrót na rynek pracy.

Pod względem ilości osób pozostających poza rynkiem pracy przez okres dłuższy niż rok zdecydowanie dominuje sołectwo Dubne, gdzie mieszka aż 20,6 takich osób na 1000 mieszkańców.

Rysunek 7: Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na 1000 ludności w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Nowy Sącz

2.8. Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Kluczowymi instytucjami kultury w gminie są: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Muzeum Regionalne „Państwa Muszyńskiego” oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Muszyna.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury powstał w 1975 roku. Jest organizatorem wielu imprez artystycznych, w tym m.in. takich wydarzeń jak:

- Koncerty kolęd i „Jasełka”,
- rozgrywki tenisa stołowego,
- przeglądy grup muzycznych „Śpiewać Każdy Może”,
- „Walentynkowy wieczór z piosenką”,
- Organizowany z okazji Dnia Kobiet koncert „Spotkanie z piosenką”,
- „Koncert Młodych Talentów”,
- „Festyny nad Popradem”,
- Organizowany w amfiteatrze „Zapopradzie” Dzień Dziecka,

- „Noc Świętojańska”,
- współorganizowane z Małopolskim Centrum Kultury „Sokół” w Nowym Sączu „Święto dzieci Gór”,
- „Święto Wód Mineralnych”,
- Międzynarodowy Festiwal „Karpaty Offer”,
- „Wakacyjne wieczory nad Popradem”,
- „Jesień Popradzka”,
- uroczystości pod obeliskiem upamiętniającym poległych podczas II Wojny Światowej,
- „Wigilia Zaduszek”,
- koncerty z okazji Rocznicy 11 Listopada,
- przeznaczone dla dzieci „Spotkania ze Św. Mikołajem”.

Ośrodek Kultury sprawuje także pieczę nad pięcioma świetlicami wiejskimi w Szczawniku, Andrzejówce, Jastrzębiku, Żegiestowie i Złockiem.

Od 2010 roku Ośrodek prowadzi również Muzeum i Centrum Informacji Turystycznej, co zwiększa jego możliwości w dziedzinie kultury. Instytucja zajmuje się także promocją wydarzeń artystycznych, sportowych oraz ciekawych miejsc na terenie miasta i gminy, co czyni za pomocą telewizji internetowej „Telewizja Muszyny”.

Ośrodek Kultury prowadzi także zespoły muzyczne oraz wokalne dla dzieci i młodzieży:

- Zespół „Niebieskie dzwoneczki”,
- Zespół „Złote nutki”,
- Zespół „Popradzkie smyki”,
- Grupa wokalnie-instrumentalna „Mussina”.

Ośrodek prowadzi także zajęcia nauki gry na instrumentach, a w 2012 roku powstał przy nim Zespół Tańca Nowoczesnego „FREAKS”. Ideą przyświecającą powstawaniu zespołu było połączenie różnych stylów tanecznych takich jak: hip-hop, newage, jazz, taniec nowoczesny i klasyczny.

Ponadto w Ośrodku działają również zespoły osób dorosłych:

- „Senior Band”,

- Kapela Regionalna „Muszyniacy”,
- Zespół instrumentalny "Muszyna Band".

W 2015 roku zorganizowano na terenie gminy Muszyna dwie imprezy masowe. Zwraca uwagę fakt, że w innej gminie w powiecie - gminie Krynica-Zdrój - było podobnych wydarzeń, aż 36. Należy jednak uwzględnić fakt, że Krynica Zdrój od wielu lat buduje swoją pozycję na kulturalnej mapie Polski i systematycznie gości coraz więcej wydarzeń takich jak choćby Wybory Miss Polski w 2015 roku, czy zawody strongmenów w roku 2016.

Tabela 32: Liczba zorganizowanych imprez masowych o charakterze: artystyczno-rozrywkowym, interdyscyplinarnym i sportowym w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2013-2015

Jednostka terytorialna	2013	2014	2015	Dynamika (2013=100%)
Polska	5730	6070	6280	109,6%
województwo małopolskie	599	572	571	95,3%
Powiat nowosądecki	31	41	68	219,4%
gmina Grybów (gmina miejska)	4	1	0	-
gmina Gródek nad Dunajcem	0	0	0	-
gmina Grybów (gmina wiejska)	0	0	0	-
gmina Krynica-Zdrój	6	11	36	600,0%
gmina Muszyna	2	3	2	100,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	0	0	1	-

Źródło: BDL GUS

Muzeum Regionalne „Państwa Muszyńskiego”

Muzeum powstało w 1958 roku jako „Muzeum Pamiątek Muszyny-Zdroju”. Inicjatywa utworzenia muzeum w Muszynie zrodziła się w końcu lat pięćdziesiątych w grupie działaczy społecznych miejscowego Terenowego Koła PTTK.

W Muzeum znajduje się ekspozycja poświęcona Historii „Państwa Muszyńskiego”. Można w nim zobaczyć pamiątki po dawnych starostach, mieszczanach muszyńskich, Łemkach oraz Żydach zamieszkujących ten region. Muzeum posiada bogate zbiory historyczne i etnograficzne, a także cenne eksponaty, skrzynie mieszczkańskie, militaria i judaiki. Znajduje się tu również sala poświęcona sztuce nieprofesjonalnej z pracami Nikifora miejscowych artystów. Obecnie w zbiorach muzeum znajduje się 2550 eksponatów. Muzeum organizuje również wystawy czasowe jak również wydarzenia (wieczorki literackie, prelekcje, spotkania z ciekawymi ludźmi).

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Muszyna

Biblioteka Miejska w Muszynie powstała w 1947 roku, lecz tradycje czytelnicze w regionie sięgają lat dziewięćdziesiątych XIX wieku, kiedy w Galicji poeta Adam Asnyk założył Towarzystwo Szkoły Ludowej, którego głównym zadaniem było krzewienie oświaty wśród ludu. Towarzystwo organizowało kursy pisania i czytania dla dorosłych analfabetów, zakładało domy ludowe, biblioteki i czytelnie.

Obecnie prócz siedziby głównej w Muszynie Biblioteka Publiczna posiada dwie filie: w Powroźniku i Żegiestowie. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna to instytucja, która aktywnie działa w środowisku lokalnym promując czytelnictwo i kulturę, wspierając działalność edukacyjną i społeczną a także aktywizując lokalną społeczność czytelniczo i kulturalnie. Od 2005 roku w Bibliotece Miejskiej funkcjonuje Czytelnia Internetowa, która powstała w ramach IKONKI, programu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Umożliwia ona użytkownikom biblioteki bezpłatne korzystanie z Internetu (dostępne są trzy stanowiska komputerowe).

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna wraz z Filiami od 2009 roku uczestniczy w Programie Rozwoju Bibliotek realizowanym przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego z grantu przekazanego przez Fundację Billa i Melindy Gates'ów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. W ramach tego programu filie biblioteki (Filia dla Dzieci i Młodzieży, w Powroźniku i w Żegiestowie) otrzymały zestawy komputerowe. Przyłączenie się Telekomunikacji Polskiej do tej akcji zaowocowało stworzeniem programu Biblioteki z Internetem TP, który umożliwił bezpłatne korzystanie z Internetu w Filiach Biblioteki.

Pod względem księgozbioru, a także liczby wypożyczeń biblioteka w Muszynie plasuje się znacznie powyżej analogicznych wskaźników dla województwa i kraju.

Tabela 33: Działalność bibliotek w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku

Jednostka terytorialna	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Polska	4100	3397,6	164	18,3
województwo małopolskie	4386	3252,4	195	15,6
Powiat nowosądecki	3590	3507,4	148	19,7
gmina Grybów (gmina miejska)	6063	7095,5	332	25,6
gmina Gródek nad Dunajcem	4597	1997,5	107	12,6

gmina Grybów (gmina wiejska)	2462	3075,0	107	16,9
gmina Krynica-Zdrój	3372	4777,6	274	31,3
gmina Muszyna	3898	6631,0	244	20,1
gmina Piwniczna-Zdrój	5334	3594,3	170	11,8

Źródło: BDL GUS

Zwraca także uwagę stały wzrost liczby czytelników i wypożyczeń. Dynamika tego wzrostu jest jedną z wyższych na terenie powiatu.

Tabela 34: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności				Dynamika (2011=100%)
	2011	2012	2013	2014	
Polska	168	168	167	164	97,5%
województwo małopolskie	198	199	200	195	98,4%
Powiat nowosądecki	149	150	147	148	99,5%
gmina Grybów (gmina miejska)	323	303	334	332	102,9%
gmina Gródek nad Dunajcem	99	103	101	107	107,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	111	109	108	107	96,8%
gmina Krynica-Zdrój	338	335	300	274	81,2%
gmina Muszyna	221	225	206	244	110,4%
gmina Piwniczna-Zdrój	127	134	141	170	134,0%

Źródło: BDL GUS

Tabela 35: Działalność bibliotek w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				Dynamika (2011=100%)
	2011	2012	2013	2014	
Polska	18,6	18,9	18,5	18,3	98,3%
województwo małopolskie	16,2	16,1	15,6	15,6	96,3%
Powiat nowosądecki	21,0	19,7	19,4	19,7	94,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	25,0	21,2	22,8	25,6	102,4%
gmina Gródek nad Dunajcem	10,8	10,5	12,0	12,6	115,8%
gmina Grybów (gmina wiejska)	16,5	18,2	17,8	16,9	102,5%
gmina Krynica-Zdrój	27,7	27,4	27,4	31,3	113,1%
gmina Muszyna	17,0	17,5	18,1	20,1	118,7%
gmina Piwniczna-Zdrój	15,3	16,6	15,5	11,8	76,9%

Źródło: BDL GUS

2.9. Rekreacja i sport

Gmina Muszyna jest regionem bardzo atrakcyjnym turystycznie. Nie dziwi więc, że na jej terenie znajduje się aż 21 obiektów oferujących noclegi. Oferta noclegowa jest również rozbudowana w dwóch pozostałych atrakcyjnie turystycznych gminach w powiecie: gminie Krynica-Zdrój (99 obiektów) i gmina Piwniczna-Zdrój (18 obiektów).

Tabela 36: Baza noclegowa ogółem w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	7 039	9 483	9 775	9 885	140,4%
województwo małopolskie	880	1 400	1 397	1 418	161,1%
Powiat nowosądecki	135	155	158	162	120,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	1	1	1	1	100,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	6	6	5	5	83,3%
gmina Grybów (gmina wiejska)	2	2	2	2	100,0%
gmina Krynica-Zdrój	77	90	100	99	128,6%
gmina Muszyna	23	24	21	21	91,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	14	16	15	18	128,6%

Źródło: BDL GUS

W analizowanym okresie liczba miejsc oferujących noclegi w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Muszynie nieco zmalała, jednak turystyczny charakter regionu determinuje fakt, że ilość obiektów noclegowych jest wciąż kilkukrotnie wyższa niż wynosi ich średnia liczba w powiecie, województwie i kraju.

Tabela 37: Baza noclegowa w przeliczeniu na 1000 ludności w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	0,2	0,2	0,3	0,3	140,7%
województwo małopolskie	0,3	0,4	0,4	0,4	160,1%
Powiat nowosądecki	0,6	0,7	0,7	0,8	118,2%
gmina Grybów (gmina miejska)	0,2	0,2	0,2	0,2	102,5%
gmina Gródek nad Dunajcem	0,7	0,7	0,5	0,5	83,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0,1	0,1	0,1	0,1	97,7%
gmina Krynica-Zdrój	4,5	5,3	5,9	5,9	130,0%
gmina Muszyna	2,0	2,0	1,8	1,8	91,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	1,3	1,5	1,4	1,7	128,9%

Źródło: BDL GUS

Zwraca uwagę fakt, że liczba udzielonych noclegów (mimo okresowych spadków) w analizowanym okresie wzrosła o blisko 7%. Należy także zaznaczyć, że wskaźnik ten jest najprawdopodobniej niedoszacowany, gdyż w miejscowościach turystycznych wciąż często obserwuje się zjawisko nierejestrowanego udzielania noclegów przez osoby prywatne, które nie rejestrują działalności gospodarczej.

Tabela 38: Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	1 483	1 609	1 635	1 730	116,7%
województwo małopolskie	2 508	2 851	2 880	3 018	120,3%
Powiat nowosądecki	7 029	7 627	7 531	7 813	111,2%
gmina Grybów (gmina miejska)	1 354	1 390	1 514	1 398	103,2%
gmina Gródek nad Dunajcem	6 646	4 836	4 314	4 200	63,2%
gmina Grybów (gmina wiejska)	165	160	127	113	68,4%
gmina Krynica-Zdrój	54 793	61 415	61 582	64 461	117,6%
gmina Muszyna	22 411	24 943	23 292	23 921	106,7%
gmina Piwniczna-Zdrój	13 536	14 990	15 075	16 975	125,4%

Źródło: BDL GUS

3. Sfera środowiskowa

Na terenie gminy Muszyna znajduje się 929 ha terenów zieleni. Niemal w całości na tą liczbę składają się lasy gminne (92,3%). Zwraca uwagę fakt, że pod tym względem Gmina Muszyna znacząco różni się od innej turystycznej gminy w powiecie - Gminy Krynica Zdrój, gdzie lasy gminne stanowią 55,7% powierzchni terenów zieleni, a istotną część powierzchni tych terenów stanowią także parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (21,8%) i parki spacerowo-wypoczynkowe (18,7%).

Tabela 39: Udział typów terenów zieleni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku - część I

Jednostka terytorialna	Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej
Polska	9,9%	4,4%	6,3%	10,4%
województwo małopolskie	6,1%	3,8%	4,0%	7,6%
Powiat nowosądecki	6,6%	0,8%	0,1%	0,4%
gmina Grybów (gmina miejska)	14,8%	19,6%	0,0%	7,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	0,0%	0,0%	0,0%	19,6%

gmina Grybów (gmina wiejska)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
gmina Krynica-Zdrój	18,7%	2,4%	0,0%	0,7%
gmina Muszyna	2,4%	0,8%	0,1%	0,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	6,0%	0,2%	0,1%	0,0%

Źródło: BDL GUS

Tabela 40: Udział typów terenów zieloni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku - część II

Jednostka terytorialna	Parki, zieleńce i tereny zieloni osiedlowej	Cmentarze	Lasy gminne
Polska	24,8%	7,8%	36,3%
województwo małopolskie	17,5%	5,5%	55,5%
Powiat nowosądecki	7,7%	1,5%	83,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	41,3%	13,0%	4,3%
gmina Gródek nad Dunajcem	19,6%	23,8%	37,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0,0%	8,9%	91,1%
gmina Krynica-Zdrój	21,8%	0,8%	55,7%
gmina Muszyna	3,5%	0,6%	92,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	6,2%	0,1%	87,3%

Źródło: BDL GUS

Warto zauważyć, że łączna powierzchnia terenów zieloni w Gminie Muszyna w przeciągu czterech objętych analizą lat wzrosła o 8,3%, co zdecydowanie wyróżnia ją od porównywanych obszarów.

Tabela 41: Powierzchnia terenów zieloni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	229011,6	230499	230042,4	231744,4	101,2%
województwo małopolskie	20778,4	20922,5	21122,78	21051,28	101,3%
Powiat nowosądecki	5440,8	5538	5586,35	5583,99	102,6%
gmina Grybów (gmina miejska)	23	23	23	23	100,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	18,9	18,9	18,9	18,9	100,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	152,5	152,5	152,5	152,5	100,0%
gmina Krynica-Zdrój	845,4	845,4	844,34	844,34	99,9%
gmina Muszyna	858,1	895,4	925,31	929,44	108,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	2459,8	2519	2520,38	2520,55	102,5%

Źródło: BDL GUS

Co roku na terenie Gminy Muszyna dokonuje się licznych nasadzeń drzew i krzewów. W ciągu czterech lat objętych analizą przeprowadzono aż 30158 nasadzeń nowych roślin.

Tabela 42: Nasadzenia w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Nasadzenia				Suma nasadzeń
	2011	2012	2013	2014	
Polska	1724041	1191444	1078011	1184840	5178336
województwo małopolskie	64546	60167	38587	73564	236864
Powiat nowosądecki	14882	5025	7392	8325	35624
gmina Grybów (gmina miejska)	124	56	0	0	180
gmina Gródek nad Dunajcem	0	0	0	0	0
gmina Grybów (gmina wiejska)	0	0	0	0	0
gmina Krynica-Zdrój	127	55	30	28	240
gmina Muszyna	12811	4752	6557	6038	30158
gmina Piwniczna-Zdrój	0	34	0	2038	2072

Źródło: BDL GUS

W tym samym okresie oczywiście można odnotować także ubytki drzew i krzewów jednak tych jest zdecydowanie mniej. Najwięcej drzew i krzewów ubyło w roku 2011 - jednak w tym samym roku przeprowadzono także w gminie, aż 12811 nasadzeń.

Tabela 43: Ubytki w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Ubytki				Suma ubytków
	2011	2012	2013	2014	
Polska	495394	385747	429354	605964	1916459
województwo małopolskie	41061	13909	11670	14911	81551
Powiat nowosądecki	4070	1245	304	182	5801
gmina Grybów (gmina miejska)	276	125	12	12	425
gmina Gródek nad Dunajcem	0	0	0	0	0
gmina Grybów (gmina wiejska)	0	0	0	0	0
gmina Krynica-Zdrój	9	7	8	7	31
gmina Muszyna	3250	0	39	0	3289
gmina Piwniczna-Zdrój	0	204	0	8	212

Źródło: BDL GUS

Łączy bilans nasadzeń i ubytków w latach 2011-2014 jest dodani. W gminie w tym czasie przybyło 26869 nowych drzew i krzewów.

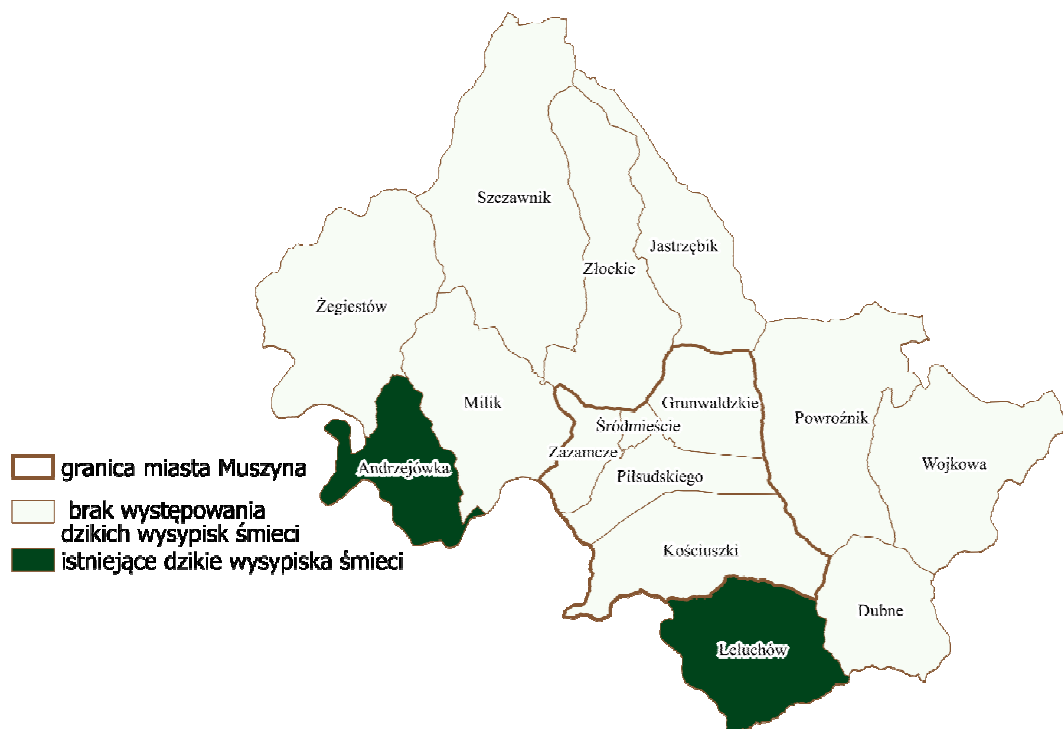
Tabela 44: Bilans nasadzeń i ubytków w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Suma nasadzeń	Suma ubytków	Bilans
Polska	5178336	1916459	3261877
województwo małopolskie	236864	81551	155313
Powiat nowosądecki	35624	5801	29823
gmina Grybów (gmina miejska)	180	425	-245
gmina Gródek nad Dunajcem	0	0	0
gmina Grybów (gmina wiejska)	0	0	0
gmina Krynica-Zdrój	240	31	209
gmina Muszyna	30158	3289	26869
gmina Piwniczna-Zdrój	2072	212	1860

Źródło: BDL GUS

Należy także odnotować fakt istnienia dzikich wysypisk śmieci. W 2015 roku odnotowano istnienie dwóch takich miejsc o łącznej powierzchni ok. 27 arów: w sołectwie Andrzejówka (25 arów) i sołectwie Leluchów (2 ary).

Rysunek 8: Dzikie wysypiska - powierzchnia w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

W kontekście polityki ekologicznej pozytywnie należy ocenić fakt, że w gminie Muszyna stale spada ilość wytwarzanych odpadów zmieszanych. Choć spadek ten jest mniejszy niż np. w Gminie Grybów to i tak dynamika spadku jest znacznie większa niż ta obserwowana w skali województwa i kraju.

Tabela 45: Ilość wytwarzanych odpadów zmieszanych(w t) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	8843480,26	8575433,11	8198782,18	8281206,05	93,6%
województwo małopolskie	636838,25	608751,29	592463,36	599017,11	94,1%
Powiat nowosądecki	20675,42	19218,32	19629,12	21606,87	104,5%
gmina Grybów (gmina miejska)	1332,08	1299,48	1118,69	1159,50	87,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	551,63	602,55	630,86	650,10	117,9%
gmina Grybów (gmina wiejska)	3923,66	4053,88	2533,46	1579,48	40,3%
gmina Krynica-Zdrój	3307,20	4089,34	4887,52	5697,78	172,3%
gmina Muszyna	2181,00	2065,44	1766,46	1702,46	78,1%
gmina Piwniczna-Zdrój	755,54	682,91	934,69	1187,60	157,2%

Źródło: BDL GUS

W roku 2014 w gminie Muszyna wyprodukowano ponad 145,5 kg odpadów zmieszanych na jednego mieszkańca, podczas gdy cztery lata wcześniej było to aż 186,7 kg.

Tabela 46: Ilość wytwarzanych odpadów zmieszanych na jednego mieszkańca (w kg) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	229,5	222,5	212,9	215,2	93,7%
województwo małopolskie	190,6	181,7	176,5	178,1	93,4%
Powiat nowosądecki	99,4	91,8	93,3	102,2	102,8%
gmina Grybów (gmina miejska)	213,5	209,1	181,7	191,3	89,6%
gmina Gródek nad Dunajcem	60,5	65,7	68,7	70,7	117,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	164,2	168,1	104,0	64,5	39,3%
gmina Krynica-Zdrój	193,5	240,4	288,3	336,2	173,7%
gmina Muszyna	186,7	176,1	150,4	145,5	77,9%
gmina Piwniczna-Zdrój	70,7	63,9	87,4	111,2	157,3%

Źródło: BDL GUS

Dzięki rozbudowanej sieci kanalizacyjnej ścieki produkowane przez większość mieszkańców mogą być oczyszczane w oczyszczalniach komunalnych. W roku 2014 z oczyszczalni korzystało, aż 83% ludności gminy.

Tabela 47: % ludności korzystająca z oczyszczalni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	66%	69%	70%	71%	109%
województwo małopolskie	57%	58%	60%	63%	110%
Powiat nowosądecki	29%	31%	32%	34%	117%
gmina Grybów (gmina miejska)	74%	74%	62%	64%	87%
gmina Gródek nad Dunajcem	19%	19%	20%	21%	108%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0%	0%	7%	14%	-
gmina Krynica-Zdrój	85%	95%	96%	96%	112%
gmina Muszyna	82%	82%	82%	83%	101%
gmina Piwniczna-Zdrój	45%	46%	46%	46%	101%

Źródło: BDL GUS

Dzięki funkcjonowaniu sieci kanalizacyjnej możliwe jest także ograniczenie liczby przydomowych zbiorników bezodpływowych (szamb) co korzystnie wpływa na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód gruntowych. W 2014 roku na terenie gminy funkcjonowały jedynie 94 szamba (ich liczba nie zmieniła się w okresie objętym analizą).

Tabela 48: Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Zbiorniki bezodpływowe			
	2011	2012	2013	2014
Polska	2359439	2318140	2256572	2192116
województwo małopolskie	303386	303971	301887	293061
Powiat nowosądecki	26103	27917	28141	27551

gmina Grybów (gmina miejska)	840	872	881	881
gmina Gródek nad Dunajcem	1819	1843	1850	1850
gmina Grybów (gmina wiejska)	2800	4600	4600	4285
gmina Krynica-Zdrój	461	230	221	221
gmina Muszyna	94	94	94	94
gmina Piwniczna-Zdrój	624	624	624	624

Źródło: BDL GUS

Tabela 49: Liczba oczyszczalni przydomowych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	Oczyszczalnie przydomowe			
	2011	2012	2013	2014
Polska	102926	126164	154944	181295
województwo małopolskie	7049	8484	11184	13429
Powiat nowosądecki	241	250	744	817
gmina Grybów (gmina miejska)	1	1	2	2
gmina Gródek nad Dunajcem	89	90	94	116
gmina Grybów (gmina wiejska)	4	5	5	5
gmina Krynica-Zdrój	2	2	2	2
gmina Muszyna	0	1	1	1
gmina Piwniczna-Zdrój	2	2	2	2

Źródło: BDL GUS

4. Sfera techniczna

Zdecydowana większość gospodarstw domowych na terenie gminy jest wyposażona w łazienkę. Choć nie zaobserwowano wzrostu tego wskaźnika między 2011, a 2014 rokiem należy odnotować, że na terenie miasta jest on najwyższy spośród gmin powiatu nowosądeckiego. Również na terenach wiejskich w łazienki wyposażony jest wyższy odsetek mieszkań niż wynosi przeciętny poziom w powiecie, województwie kraju.

Tabela 50: Wyposażenie mieszkań w łazienkę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (wsie) w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	na wsiach				Dynamika (2011=100%)
	2011	2012	2013	2014	
Polska	81,6%	81,8%	82,0%	82,2%	100,7%
województwo małopolskie	85,8%	86,0%	86,2%	86,3%	100,6%
Powiat nowosądecki	87,8%	87,9%	88,1%	88,2%	100,4%
gmina Grybów (gmina miejska)	nd	nd	nd	nd	-
gmina Gródek nad Dunajcem	86,7%	87,0%	87,2%	87,2%	100,6%
gmina Grybów (gmina wiejska)	88,2%	88,2%	88,3%	88,4%	100,3%
gmina Krynica-Zdrój	93,3%	93,3%	93,4%	93,4%	100,2%
gmina Muszyna	93,5%	93,6%	93,6%	93,6%	100,1%
gmina Piwniczna-Zdrój	82,4%	82,5%	82,7%	82,9%	100,5%

Źródło: BDL GUS

Tabela 51: Wyposażenie mieszkań w łazienkę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (miasta) w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	w miastach	Dynamika
------------------------	------------	----------

	2011	2012	2013	2014	(2011=100%)
Polska	95,2%	95,3%	95,3%	95,4%	100,2%
województwo małopolskie	97,4%	97,4%	97,4%	97,5%	100,1%
Powiat nowosądecki	92,8%	92,8%	92,8%	92,9%	100,1%
gmina Grybów (gmina miejska)	88,2%	88,3%	88,3%	88,4%	100,1%
gmina Gródek nad Dunajcem	nd	nd	nd	nd	-
gmina Grybów (gmina wiejska)	nd	nd	nd	nd	-
gmina Krynica-Zdrój	97,0%	97,0%	97,0%	97,0%	100,0%
gmina Muszyna	94,8%	94,8%	94,8%	94,8%	100,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	83,7%	83,8%	83,9%	84,0%	100,4%

Źródło: BDL GUS

Na terenie gminy Muszyna długość sieci rozdzielczej (wodociągowej) wynosiła w roku 2015 34,4 km.

Tabela 52: Długość czynnej sieci rozdzielczej (w km) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	278300,4	283102,5	287651,3	292455,7	297871,1	107,0%
województwo małopolskie	17697,9	18066,5	18508,4	19006,1	19787,1	111,8%
Powiat nowosądecki	1161,9	1163,8	1219,4	1321,3	1453,6	125,1%
gmina Grybów (gmina miejska)	3,7	7,0	14,4	16,1	16,1	435,1%
gmina Gródek nad Dunajcem	87,0	87,0	87,0	121,9	156,0	179,3%
gmina Grybów (gmina wiejska)	72,9	78,5	81,8	97,9	114,3	156,8%
gmina Krynica-Zdrój	86,8	95,6	106,2	98,6	105,2	121,2%
gmina Muszyna	29,9	30,1	31,9	31,9	34,4	115,1%
gmina Piwniczna-Zdrój	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3	100,0%

Źródło: BDL GUS

Sieć rozdzielcza dostarcza bieżącą wodę 5809 mieszkańcom gminy. Wartość ta nieznacznie zmalała na przestrzeni 5 lat objętych analizą.

Tabela 53: Liczba ludność korzystająca z sieci wodociągowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	33776493	33852010	33883761	35255633	104,4%
województwo małopolskie	2543492	2558351	2568960	2711945	106,6%
Powiat nowosądecki	91674	93143	94639	107780	117,6%
gmina Grybów (gmina miejska)	2773	2763	2940	2929	105,6%
gmina Gródek nad Dunajcem	4652	4715	5056	5187	111,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	11079	11479	11613	12114	109,3%
gmina Krynica-Zdrój	12832	13500	13202	13446	104,8%
gmina Muszyna	5897	5931	5811	5809	98,5%
gmina Piwniczna-Zdrój	2694	2710	2164	3463	128,5%

Źródło: BDL GUS

Mimo wydłużenia w ciągu ostatnich 4 lat długości sieci wodociągowej ma do niej dostęp wciąż niecała połowa populacji gminy (49,7%), to zdecydowanie mniej niż

np. w gminie Krynica-Zdrój, gdzie w 2014 dostęp do sieci rozdzielczej miało 79,7% populacji. W 2014 roku niecała połowa mieszkańców gminy Muszynamiąta dostęp do instalacji wodociągowej. Co więcej zwraca uwagę fakt, że w gminie, odwrotnie niż to ma miejsce w porównywanych jednostkach, udział mieszkańców korzystających z wodociągów spadł w latach objętych analizą (aczkolwiek był to spadek niewielki).

Tabela 54: % ludności korzystający z instalacji wodociągowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	87,6%	87,9%	88,0%	91,6%	104,6%
województwo małopolskie	76,0%	76,3%	76,4%	80,5%	105,9%
Powiat nowosądecki	43,9%	44,4%	44,8%	50,9%	115,9%
gmina Grybów (gmina miejska)	44,6%	44,7%	48,3%	48,3%	108,3%
gmina Gródek nad Dunajcem	50,8%	51,5%	54,9%	56,4%	111,0%
gmina Grybów (gmina wiejska)	46,1%	47,4%	47,6%	49,2%	106,7%
gmina Krynica-Zdrój	75,3%	79,5%	77,7%	79,7%	105,8%
gmina Muszyna	50,4%	50,4%	49,5%	49,7%	98,6%
gmina Piwniczna-Zdrój	25,2%	25,4%	20,3%	32,5%	129,0%

Źródło: BDL GUS

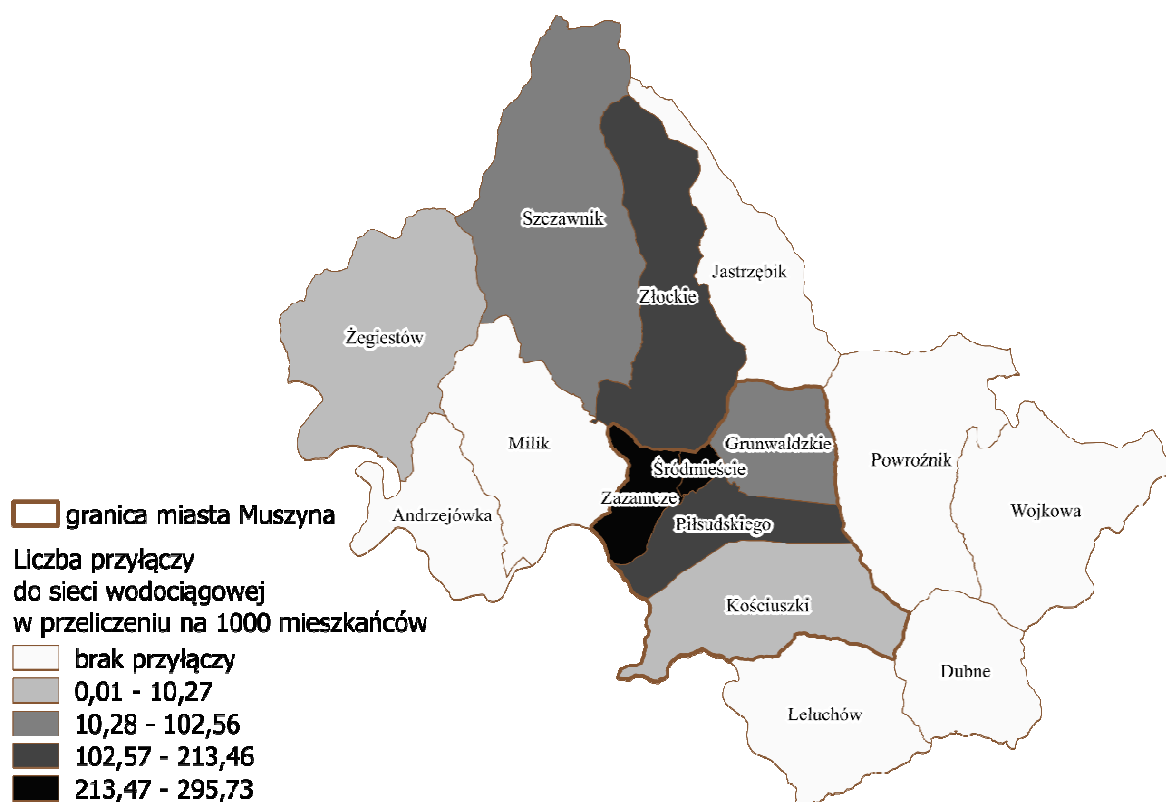
Zwraca uwagę fakt, że wiele obszarów gminy jest całkowicie pozbawionych przyłączy wodociągowych. Problem ten jest szczególnie dotkliwy w sołectwach.

Tabela 55: Przyłącza wodociągowe (sieci miejskiej) na 1000 ludności

Obszar		Przyłącza wodociągowe na 1000 ludności
Sołectwa	Andrzejówka	0,00
	Dubne	0,00
	Jastrzębik	0,00
	Leluchów	0,00
	Milik	0,00
	Powroźnik	0,00
	Szczawnik	72,30
	Wojkowa	0,00
	Złockie	213,46
	Żegiestów	10,27
Osiedla	Grunwaldzkie	102,56
	Kościuszki	4,91
	Piłsudskiego	162,54
	Śródmieście	295,73
	Zazamcze	289,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Rysunek 9: Przyłącza wodociągowe na 1000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Na terenie Gminy Muszyna znajdują się łącznie 87,5 km sieci kanalizacyjnej. Wartość ta w analizowanym okresie wzrosła o 8,4%.

Tabela 56: Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	117745,6	125580,6	132916,0	142876,1	149668,0	127,1%
województwo małopolskie	10649,2	11390,4	12370,9	13509,3	15050,4	141,3%
Powiat nowosądecki	574,9	622,7	729,6	863,2	1152,8	200,5%
gmina Grybów (gmina miejska)	6,0	8,5	22,2	22,2	22,2	370,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	16,1	16,1	21,2	56,8	65,8	408,7%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0,0	0,0	52,0	56,0	98,0	-
gmina Krynica-Zdrój	114,6	128,5	136,9	136,9	154,3	134,6%
gmina Muszyna	80,7	80,9	82,5	83,6	87,5	108,4%
gmina Piwniczna-Zdrój	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	100,0%

Źródło: BDL GUS

Dzięki wydłużeniu sieci mogła także o 8,5% wzrosnąć liczba ludności z niej korzystającej (z 9351 osób w roku 2011 do 10149 w roku 2014).

Tabela 57: Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	24486954	24788428	25047629	26434130	108,0%
województwo małopolskie	1823555	1848631	1882281	2013695	110,4%
Powiat nowosądecki	56540	59402	62784	76093	134,6%
gmina Grybów (gmina miejska)	3009	3007	3471	3458	114,9%
gmina Gródek nad Dunajcem	1356	1397	1515	2368	174,6%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0	0	1961	5009	nd
gmina Krynica-Zdrój	13094	13479	13695	14345	109,6%
gmina Muszyna	9351	9413	9323	10149	108,5%
gmina Piwniczna-Zdrój	4132	4156	3897	4956	119,9%

Źródło: BDL GUS

Zwraca uwagę fakt, że dostęp do sieci kanalizacyjnej jest w gminie znacznie powszechniejszy niż do sieci wodociągowej. O ile w roku 2014 dostęp do sieci wodociągowej miało 49,7% populacji to dostęp do sieci kanalizacyjnej posiadało 86,8% mieszkańców Gminy Muszyna. Oznacza to, że dostęp do sieci kanalizacyjnej miało wyraźnie większy odsetek mieszkańców gminy niż wynosi przeciętnie wskaźnik w powiecie, województwie i całym kraju

Tabela 58: % ludności korzystający z instalacji kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	63,5%	64,3%	65,1%	68,7%	108,2%
województwo małopolskie	54,5%	55,1%	56,0%	59,8%	109,7%
Powiat nowosądecki	27,1%	28,3%	29,7%	35,9%	132,5%
gmina Grybów (gmina miejska)	48,4%	48,7%	57,0%	57,0%	117,8%
gmina Gródek nad Dunajcem	14,8%	15,2%	16,5%	25,8%	174,3%
gmina Grybów (gmina wiejska)	0,0%	0,0%	8,0%	20,3%	-
gmina Krynica-Zdrój	76,8%	79,4%	80,6%	85,1%	110,8%
gmina Muszyna	79,9%	80,0%	79,5%	86,8%	108,6%
gmina Piwniczna-Zdrój	38,6%	38,9%	36,5%	46,5%	120,5%

Źródło: BDL GUS

4.1. Budynki

Liczba mieszkań na 1000 osób w gminie Muszyna jest jedną z wyższych w całym powiecie. W roku 2014 było na terenie gminy 279,1 mieszkań na 1000 mieszkańców. Liczba ta tylko nieznacznie wzrosła w latach 2011-2014.

Tabela 59: Liczba mieszkań na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i krajów latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika
------------------------	------	------	------	------	----------

					(2011=100%)
Polska	352,6	356,1	359,9	363,4	103,1%
województwo małopolskie	325,1	328,7	332,4	336,1	103,4%
Powiat nowosądecki	245,1	245,9	247,0	248,0	101,2%
gmina Grybów (gmina miejska)	299,2	302,3	307,9	310,1	103,6%
gmina Gródek nad Dunajcem	272,2	279,4	280,8	282,8	103,9%
gmina Grybów (gmina wiejska)	218,7	218,2	218,6	218,1	99,7%
gmina Krynica-Zdrój	352,6	355,5	356,2	359,9	102,1%
gmina Muszyna	275,6	275,3	277,2	279,1	101,3%
gmina Piwniczna-Zdrój	248,6	250,7	252,4	254,6	102,4%

Źródło: BDL GUS

Pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania na jedną osobę gmina Muszyna nie wyróżnia się na tle innych gmin powiatu. Jednocześnie warto zauważyć, że wskaźnik ten jest istotnie niższy niż analogiczna miara dla województwa i całego kraju.

Tabela 60: Powierzchnia użytkowa mieszkań na jedną osobę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	25,6	25,9	26,3	26,7	104,3%
województwo małopolskie	24,9	25,3	25,7	26,1	104,8%
Powiat nowosądecki	21,5	21,7	22,0	22,2	103,3%
gmina Grybów (gmina miejska)	21,7	22,0	22,5	22,8	105,1%
gmina Gródek nad Dunajcem	23,1	23,9	24,3	24,6	106,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	20,5	20,5	20,6	20,7	101,0%
gmina Krynica-Zdrój	25,0	25,3	25,4	25,8	103,2%
gmina Muszyna	22,3	22,4	22,7	22,9	102,7%
gmina Piwniczna-Zdrój	20,1	20,5	20,7	21,0	104,5%

Źródło: BDL GUS

Zwraca uwagę fakt, że w gminie oddaje się niewiele nowych mieszkań. W 2014 roku na terenie gminy Muszyna oddano do użytku zaledwie 13 mieszkań, a więc niecałe jedno nowe mieszkanie na 1000 mieszkańców gminy. Dla porównania w całym powiecie nowosądeckim w tym samym roku oddano średnio ponad dwukrotnie więcej nowych mieszkań. Należy także podkreślić, że spada liczba nowo oddawanych mieszkań - ich ilość w roku 2014 stanowiła tylko 55,7% liczby lokali oddanych w roku 2011.

Tabela 61: Liczba nowo oddanych mieszkań na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	3,4	4,0	3,8	3,7	3,8	113,1%
województwo małopolskie	3,8	4,6	4,6	4,6	4,3	114,7%
Powiat nowosądecki	2,4	3,0	3,0	2,3	2,5	100,9%
gmina Grybów (gmina miejska)	1,0	1,6	1,3	1,0	1,5	154,0%
gmina Gródek nad Dunajcem	2,5	8,1	3,7	2,0	1,8	73,4%

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
gmina Grybów (gmina wiejska)	1,6	1,5	2,7	1,7	2,3	141,5%
gmina Krynica-Zdrój	1,1	1,9	1,4	1,1	1,7	149,0%
gmina Muszyna	1,5	1,5	1,5	1,1	0,9	55,7%
gmina Piwniczna-Zdrój	2,5	2,5	2,1	2,4	0,9	37,1%

Źródło: BDL GUS

Również przeliczając liczbę mieszkań na 1000 zawartych małżeństw gmina Muszyna sytuuje się poniżej średniej dla całości powiatu, w którym w roku 2015 oddano do użytkowania o 200 mieszkań więcej w stosunku do liczby nowo zawartych małżeństw niż w gminie Muszyna. Należy także odnotować fakt, że wskaźnik ten spada (liczba nowych mieszkań w stosunku do zawieranych małżeństw w latach 2011 - 2015 zmniejszyła się o niemal 15%).

Tabela 62: Liczba nowo oddanych mieszkań na 1000 zawartych małżeństw w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	634,2	750,1	804,5	759,5	782,2	123,3%
województwo małopolskie	683,5	840,5	931,9	900,3	836,3	122,4%
Powiat nowosądecki	383,5	478,3	516,1	359,1	422,7	110,2%
gmina Grybów (gmina miejska)	133,3	238,1	222,2	171,4	236,8	177,6%
gmina Gródek nad Dunajcem	418,2	1345,5	871,8	300,0	369,6	88,4%
gmina Grybów (gmina wiejska)	245,3	241,8	464,3	284,8	398,6	162,5%
gmina Krynica-Zdrój	182,7	264,5	284,0	176,5	291,7	159,6%
gmina Muszyna	260,9	211,8	250,0	188,4	222,2	85,2%
gmina Nawojowa	326,1	500,0	541,0	370,4	600,0	184,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	450,0	551,0	318,8	388,1	142,9	31,7%

Źródło: BDL GUS

5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

5.1. Sieć gazowa

W 2014 roku łączna długość sieci gazowej w Gminie Muszyna wynosiła 54001 metrów. Na przestrzeni 4 lat objętych analizą jej długość zwiększyła się o 2,1%.

Tabela 63: Długość czynnej sieci gazowej (w m) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	135121313	137371365	139797094	142412027	105,4%
województwo małopolskie	22227891	22351856	22571078	22749341	102,3%
Powiat nowosądecki	1520174	1529742	1542626	1557619	102,5%
gmina Grybów (gmina miejska)	57585	57861	58800	59205	102,8%
gmina Gródek nad Dunajcem	156979	157864	158530	157961	100,6%
gmina Grybów (gmina wiejska)	283895	284937	286662	287313	101,2%
gmina Krynica-Zdrój	160184	161597	162843	166098	103,7%
gmina Muszyna	52875	53445	53635	54001	102,1%
gmina Piwniczna-Zdrój	0	0	0	0	-

Źródło: BDL GUS

Warto zauważyć, że chociaż długość sieci gazowej nieznacznie się zwiększyła to na przestrzeni lat 2011-2014 liczba korzystającej z niej ludności systematycznie spada. W 2014 roku korzystało z instalacji gazowej 58,7% mieszkańców Gminy Muszyna, podczas, gdy w roku 2011 było to 68,4%.

Tabela 64: % korzystających z instalacji gazowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	52,5%	52,4%	52,4%	52,2%	99,4%
województwo małopolskie	63,2%	63,0%	62,8%	62,5%	98,9%
Powiat nowosądecki	49,4%	47,0%	46,9%	46,9%	94,9%
gmina Grybów (gmina miejska)	77,3%	74,2%	73,9%	73,8%	95,5%
gmina Gródek nad Dunajcem	61,6%	53,7%	53,6%	54,5%	88,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	79,5%	69,7%	69,7%	69,7%	87,7%
gmina Krynica-Zdrój	86,7%	85,0%	84,8%	84,8%	97,8%
gmina Muszyna	68,4%	59,0%	58,8%	58,7%	85,8%
gmina Piwniczna-Zdrój	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	-

Źródło BDL GUS

5.2. Sieć komunikacyjna (transportowa)

Muszyna jest stosunkowo dobrze skomunikowana z resztą kraju. Należy także podkreślić, że dojazd do gminy wiedzie przez tereny bardzo atrakcyjne krajobrazowo. Położenie Muszyny sprawia, że jadąc samochodem, autobusem czy koleją podróżni mogą podziwiać góry Beskidu Sądeckiego, Przełom Popradu oraz malownicze miejscowości po Polskiej i Słowackiej stronie rzeki.

Przez Muszynę wiedzie droga wojewódzka numer 971, która łączy się z dwoma krajowymi drogami:

- drogą krajową numer 75 od strony wschodniej,
- drogą krajową numer 87 od strony zachodniej.

W ramach sieci dróg gminnych na terenie gminy znajdują się:

- droga powiatowa nr 25331: Powroźnik - Tylicz (długość 5,0 km),
- droga powiatowa nr 25332: Muszyna - Leluchów - granica państwa (długość 8,9 km),
- droga powiatowa nr 25333: Muszyna - Jastrzębik - Złockie (długość 7,2 km),
- droga powiatowa nr 25334: Złockie - Szczawnik (długość 5,1 km).

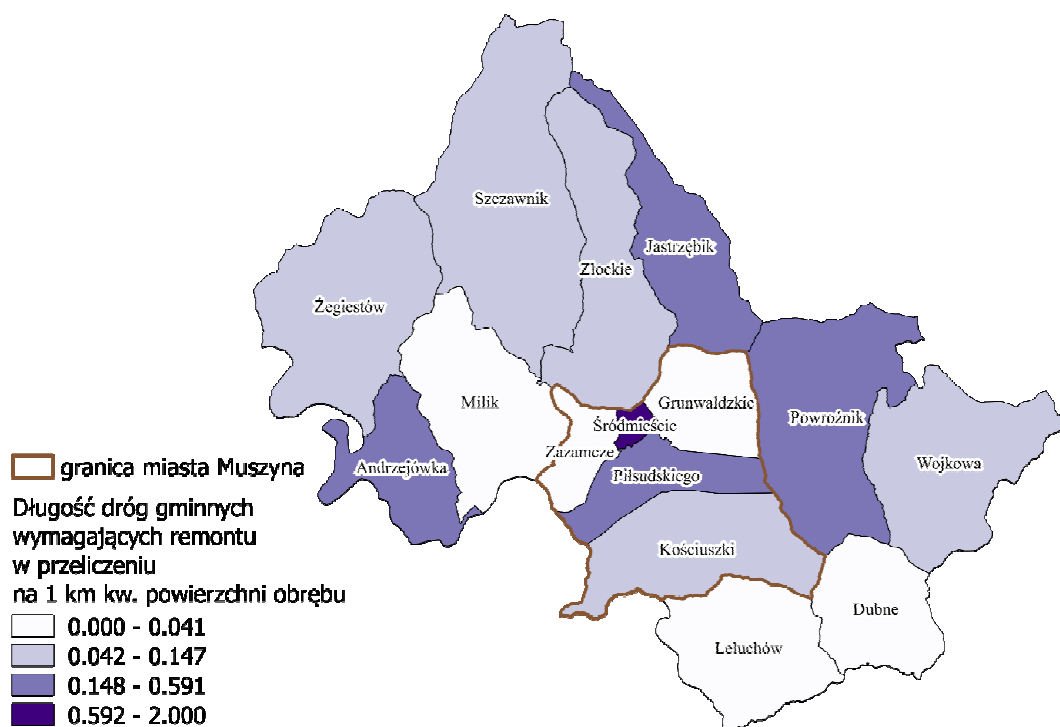
W całej gminie remontów wymaga ponad 19 km dróg gminnych. Najwięcej z nich znajduje w sołectwie Powroźnik (4,6 km). Jednak pod względem powierzchni danej jednostki terytorialnej zdecydowanie najwięcej dróg wymagających remontu znajduje się na terenie osiedla Śródmieście. To aż 2,36 km drogi na jeden kilometr powierzchni tego obszaru.

Tabela 65: Długość dróg gminnych wymagających remontu w Gminie Muszyna

Obszar		Długość dróg gminnych wymagających remontu	Długość dróg gminnych wymagających remontu w km na km ²
Sołectwa	Andrzejówka	1,5	0,23
	Dubne	0	0,00
	Jastrzębik	1,7	0,19
	Leluchów	0	0,00
	Milik	0	0,00
	Powroźnik	4,6	0,31
	Szczawnik	1,2	0,06
	Wojkowa	1,3	0,10
	Złockie	1,8	0,15
	Żegiestów	1,5	0,10
Osiedla	Grunwaldzkie	0	0,00
	Kościuszki	1,2	0,12
	Piłsudskiego	3	0,59
	Śródmieście	1,56	2,36
	Zazamcze	0,12	0,04
Łącznie		19,48	4,26

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Rysunek 10: Długość dróg gminnych wymagających remontu w Gminie Muszyna w przeliczeniu na km²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Przez Muszynę prowadzą także dwie linie kolejowe (w tym jedna o znaczeniu międzynarodowym):

- linia kolejowa: Tarnów - Nowy Sącz - Muszyna - granica państwa,
- linia kolejowa: Muszyna - Krynica.

Na terenie miasta znajdują się trzy stacje kolejowe: Muszyna, Muszyna Zdrój i Muszyna Poprad, a na terenie gminy pociągi zatrzymują się na stacjach: Żegiestów, Żegiestów Zdrój, Andrzejówka, Milik, Powroźnik i Leluchów.

6. Sfera gospodarcza

W roku 2015 na terenie Gminy Muszyna zarejestrowano w bazie REGON 105 nowych podmiotów na 10000 mieszkańców. Warto zauważyć, że to wyraźnie większa liczba nowych firm niż w porównywanych jednostkach. Podobny wskaźnik zanotowano w 2015 roku jedynie w Gminie Krynica-Zdrój.

Tabela 66: Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10000mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika
------------------------	------	------	------	------	------	----------

						(2011=100%)
Polska	90	93	95	93	94	104,2%
województwo małopolskie	91	96	93	95	98	108,0%
Powiat nowosądecki	82	82	83	91	89	109,4%
gmina Grybów (gmina miejska)	95	108	81	107	88	92,6%
gmina Gródek nad Dunajcem	55	74	65	65	53	97,5%
gmina Grybów (gmina wiejska)	97	96	83	92	96	98,5%
gmina Krynica-Zdrój	102	117	98	106	106	103,6%
gmina Muszyna	100	102	95	104	105	104,4%
gmina Piwniczna-Zdrój	66	66	77	105	89	134,3%

Źródło: BDL GUS

W 2015 roku na terenie Gminy Muszyna liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10000 mieszkańców wynosiła 876. Wartość ta w analizowanym okresie wzrosła o 9%.

Tabela 67: Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	2015	Dynamika (2011=100%)
Polska	1004	1032	1057	1071	1089	108,4%
województwo małopolskie	991	1024	1045	1059	1079	108,9%
Powiat nowosądecki	653	675	694	709	725	111,0%
gmina Grybów (gmina miejska)	718	735	749	747	750	104,5%
gmina Gródek nad Dunajcem	470	495	520	526	536	114,1%
gmina Grybów (gmina wiejska)	558	586	589	591	612	109,6%
gmina Krynica-Zdrój	1158	1205	1208	1219	1214	104,9%
gmina Muszyna	804	835	838	865	876	109,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	811	805	825	856	856	105,6%

Źródło: BDL GUS

Największa liczba aktywnych podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby mieszkańców znajduje się na terenie sołectwa Leluchów - to aż 174,67 podmiotów na 1000 mieszkańców. Na terenie samej Muszyny pod tym względem dominuje osiedle Śródmieście gdzie jest zarejestrowanych aż 92,31 podmiotu na 1000 mieszkańców.

Tabela 68: Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 ludności

Obszar		Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 ludności
Sołectwa	Andrzejówka	26,49
	Dubne	0,00
	Jastrzębik	38,05
	Leluchów	174,67
	Milik	31,21
	Powroźnik	57,04
	Szczawnik	45,61
	Wojkowa	30,19
	Złockie	62,65
	Żegiestów	41,07
Osiedla	Grunwaldzkie	37,48
	Kościuszki	31,43

Obszar	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 ludności
Piłsudskiego	51,99
Śródmieście	92,31
Zazamcze	55,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG

7. Finanse miasta i gminy

Dochody Gminy Muszyna w roku 2014 wyniosły 40152581,84 zł, czyli nieco ponad 3430 zł na jednego mieszkańca. Warto zauważyć, że to zdecydowanie mniej niż we wcześniejszych latach.

Tabela 69: Dochody gminy (w zł) na jednego mieszkańca w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	3444,21	3624,21	3746,78	3970,71	115,3%
województwo małopolskie	3354,49	3417,42	3518,93	3742,49	111,6%
Powiat nowosądecki	3448,90	3474,82	3370,86	3548,01	102,9%
gmina Grybów (gmina miejska)	3448,76	4204,05	2895,64	3149,16	91,3%
gmina Gródek nad Dunajcem	4270,84	3546,27	3159,11	3470,98	81,3%
gmina Grybów (gmina wiejska)	2949,52	3248,65	3176,72	3481,22	118,0%
gmina Krynica-Zdrój	5297,42	4627,51	4274,55	4272,62	80,7%
gmina Muszyna	4082,33	4572,45	4957,51	3430,67	84,0%
gmina Piwniczna-Zdrój	3458,75	3776,74	3539,15	3455,06	99,9%

Źródło: BDL GUS

W tym samym roku wydatki gminy wyniosły 3952,12 zł na jednego mieszkańca. Pod względem wydatków Gmina Muszyna nie odróżniła się znacząco od porównywanych jednostek. W roku 2014 wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca były wyższe niż wynosi średnia dla wszystkich gmin powiatu, a jednocześnie plasowały się poniżej tej samej miary obliczonej dla wszystkich gmin w Polsce.

Tabela 70: Wydatki gminy (w zł) na jednego mieszkańca w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014	Dynamika (2011=100%)
Polska	3665,02	3690,84	3750,29	4020,68	109,7%
województwo małopolskie	3494,64	3473,47	3497,96	3771,71	107,9%
Powiat nowosądecki	3680,21	3541,61	3412,85	3603,31	97,9%
gmina Grybów (gmina miejska)	3727,98	4485,03	3200,10	2865,05	76,9%
gmina Gródek nad Dunajcem	4971,08	3768,92	3351,72	3360,97	67,6%
gmina Grybów (gmina wiejska)	3053,67	3171,32	3053,27	3406,32	111,5%
gmina Krynica-Zdrój	6132,88	5283,82	4092,96	4337,32	70,7%
gmina Muszyna	4077,94	4562,50	5106,81	3952,12	96,9%
gmina Piwniczna-Zdrój	3772,85	4411,50	3649,65	4017,21	106,5%

Źródło: BDL GUS

8. Podsumowanie

W trakcie analizy wykorzystano dane z następujących źródeł:

- Bank Danych Lokalnych GUS,
- Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Muszynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Muszynie,
- Komenda Policji w Muszynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu.

Do wyznaczenia obszaru zdegradowane posłużono się zestawem 14 wskaźników:

- Liczba przestępstw na 1000 osób,
- Liczba bezrobotnych ogółem na 1000 ludności,
- Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na 1000 ludności,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu wielodzietności na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu opuszczenia zakładu karnego na 1000 mieszkańców,
- Liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców,
- Aktywne podmioty gospodarcze na 1000 ludności,
- Przyłącza wodociągowe na 1000 ludności (wodociąg miejskie),
- Powierzchnia dzikich wysypisk na % powierzchni osiedla/sołectwa
- Długość dróg gminnych wymagających remontu w km na km².

Wszystkie wskaźniki zostały poddane standaryzacji w oparciu o następujący wzór:

$$W_s = \frac{W_w - W_{sr}}{\sigma}$$

Gdzie:

- W_s - wskaźnik wystandaryzowany,
- W_w - wartość wskaźnika dla jednostki analitycznej,
- W_{sr} - średnia arytmetyczna wskaźnika dla całego miasta,
- σ - odchylenie standardowe wskaźnika.

Wystandaryzowanie wskaźnika oznacza jego odchylenie od jego wartości dla miasta, która zawsze wynosi 0. Wartości wystandaryzowanych wskaźników mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Wskaźniki dodatnie wskazują, które jednostki gminy są zdegradowane w poszczególnych zagadnieniach, wartości ujemne natomiast wskazują na korzystniejszą sytuację w poszczególnych jednostkach.

Poniższe tabele prezentują wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfery społecznej oraz dla pozostałych sfer.

Tabela 71: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfery społecznej - część I

Obszar		Przestępstwa razem na 1000 osób	Liczba bezrobotnych ogółem na 1000 ludności	Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na 1000 ludności	Ubóstwo* na 1000 mieszkańców	Bezdomność* na 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	-0,22	0,32	-0,21	-1,31	-0,26
	Dubne	-0,82	-2,53	1,39	-1,73	-0,26
	Jastrzębik	0,05	1,41	0,59	0,30	-0,26
	Leluchów	-0,82	-1,07	0,71	-0,89	-0,26
	Milik	-0,33	-0,96	-2,04	0,11	-0,26
	Powroźnik	-0,48	-0,27	0,55	-0,78	-0,26
	Szczawnik	-0,52	0,47	-1,87	-0,02	-0,26
	Wojkowa	-0,82	-0,01	-0,63	-0,28	-0,26
	Złockie	0,77	1,28	-0,06	0,94	-0,26
	Żegiestów	0,16	-0,55	-0,41	0,24	-0,26
Osiedla	Grunwaldzkie	0,13	0,70	0,77	-0,41	-0,26
	Kościuszki	-0,82	-0,02	-0,74	-0,41	-0,26
	Piłsudskiego	2,58	0,72	0,75	1,95	3,61
	Śródmieście	-0,59	0,07	0,25	1,22	-0,26
	Zazamcze	1,74	0,44	0,96	1,05	-0,26

*Powody przyznania pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 72: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfery społecznej - część II

Obszar		Bezrobocie* na 1000 mieszkańców	Niepełnosprawność/ długotrwała* choroba na 1000 mieszkańców	Wielodzietność* na 1000 mieszkańców	Opuszczenie zakładu karnego* na 1000 mieszkańców	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych* na 1000 mieszkańców
Sołectwa	Andrzejówka	-0,95	-1,37	-1,37	-0,35	0,84
	Dubne	-1,70	0,17	1,98	-0,35	-0,56
	Jastrzębik	-0,26	-0,18	0,00	-0,35	-0,56
	Leluchów	-0,22	-1,79	-1,37	-0,35	-0,56
	Milik	-0,48	-0,88	-0,59	3,32	-0,56
	Powroźnik	-0,65	0,33	-0,16	-0,35	-0,16
	Szczawnik	0,57	-0,95	0,08	-0,35	0,15
	Wojkowa	0,86	-0,36	1,08	-0,35	-0,56
	Złockie	-0,12	0,41	0,14	-0,35	-0,56
	Żegiestów	-0,31	-0,03	-0,70	-0,35	-0,23
Osiedla	Grunwaldzkie	0,64	0,27	0,55	-0,35	0,07
	Kościuszki	-0,70	0,26	0,23	-0,35	-0,56
	Piłsudskiego	2,41	1,76	0,11	1,19	0,56
	Śródmieście	1,20	1,79	1,41	-0,35	3,23
	Zazamcze	-0,29	0,57	-1,37	-0,35	-0,56

*Powody przyznania pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne

Tabela 73: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar		Aktywne podmioty gospodarcze na 1000 ludności	Przyłącza wodociągowe na 1000 ludności	Powierzchnia dzikich wysypisk % powierzchni osiedla/sołectwa	Długość dróg gminnych wymagających remontu w km na km2
Sołectwa	Andrzejówka	0,64	0,69	3,61	-0,10
	Dubne	1,30	0,69	-0,27	-0,48
	Jastrzębik	0,34	0,69	-0,27	-0,15
	Leluchów	-3,10	0,69	-0,07	-0,48
	Milik	0,52	0,69	-0,27	-0,48
	Powroźnik	-0,13	0,69	-0,27	0,05
	Szczawnik	0,15	0,04	-0,27	-0,37
	Wojkowa	0,54	0,69	-0,27	-0,30
	Złockie	-0,27	-1,24	-0,27	-0,23
	Żegiestów	0,27	0,60	-0,27	-0,31
Osiedla	Grunwaldzkie	0,36	-0,23	-0,27	-0,48
	Kościuszki	0,51	0,65	-0,27	-0,28
	Piłsudskiego	-0,01	-0,78	-0,27	0,51
	Śródmieście	-1,02	-1,98	-0,27	3,49
	Zazamcze	-0,10	-1,93	-0,27	-0,41

*Powody przyznania pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym krokiem było zsumowanie wartości wskaźników dla sfery społecznej, tak aby umożliwić zbiorcze porównanie (zaprezentowane w poniższej tabeli).

Tabela 74: Porównanie wartości wystandaryzowanych wartości wskaźników dla sfer

Obszar	Sfera
--------	-------

		Spoleczna	Gospodarcza	Techniczna	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcyjna
Sołectwa	Andrzejówka	-4,87	0,64	0,69	3,61	-0,10
	Dubne	-4,41	1,30	0,69	-0,27	-0,48
	Jastrzębik	0,73	0,34	0,69	-0,27	-0,15
	Leluchów	-6,62	-3,10	0,69	-0,07	-0,48
	Milik	-2,66	0,52	0,69	-0,27	-0,48
	Powroźnik	-2,23	-0,13	0,69	-0,27	0,05
	Szczawnik	-2,70	0,15	0,04	-0,27	-0,37
	Wojkowa	-1,32	0,54	0,69	-0,27	-0,30
	Złockie	2,20	-0,27	-1,24	-0,27	-0,23
	Żegiestów	-2,43	0,27	0,60	-0,27	-0,31
Osiedla	Grunwaldzkie	2,12	0,36	-0,23	-0,27	-0,48
	Kościuszki	-3,37	0,51	0,65	-0,27	-0,28
	Piłsudskiego	15,65	-0,01	-0,78	-0,27	0,51
	Śródmieście	7,98	-1,02	-1,98	-0,27	3,49
	Zazamcze	1,93	-0,10	-1,93	-0,27	-0,41

Źródło: opracowanie własne

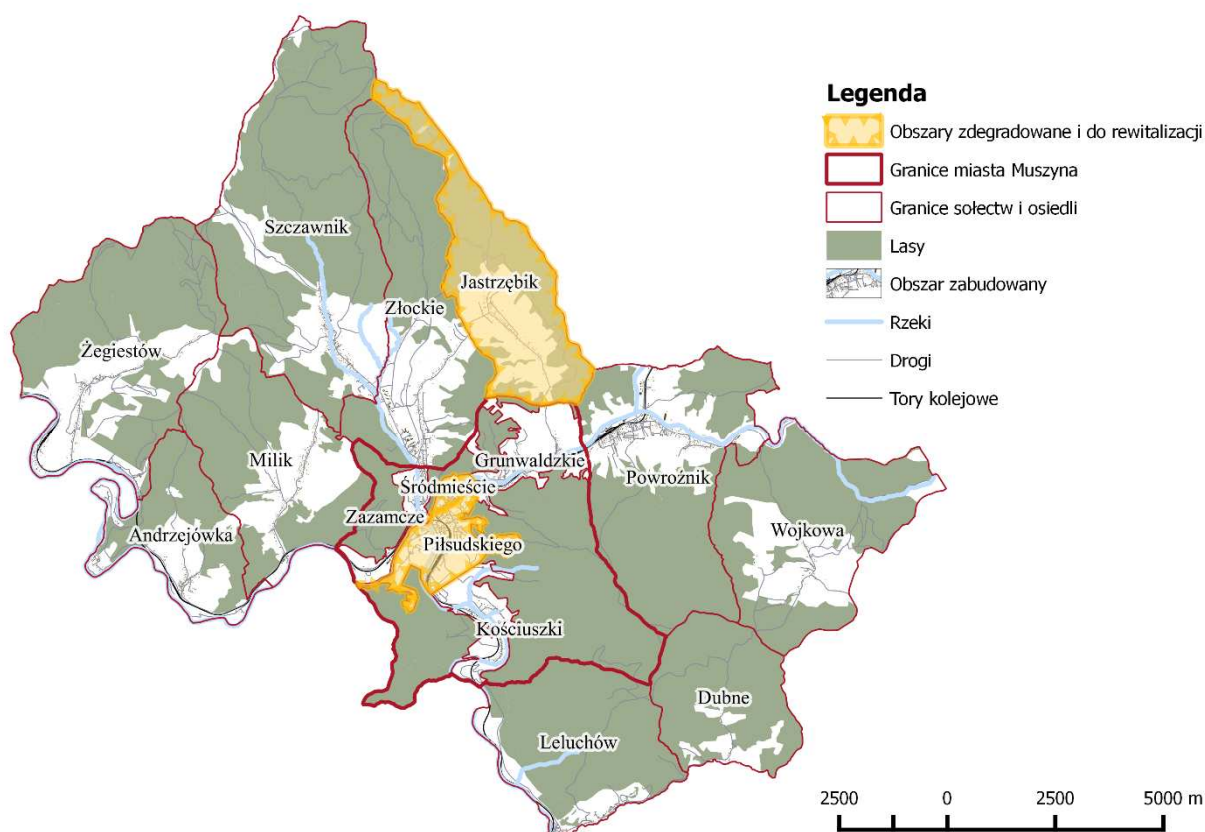
Porównanie pokazuje, że w mającej charakter kluczowy sferze społecznej wyraźnie negatywnie wyróżnia się osiedle Piłsudskiego, kolejne co do łącznej sumy wartości wystandaryzowanych wskaźników jest osiedle Śródmieście. Wśród sołectw zdecydowanie negatywnie wyróżniają się Złockie oraz Jastrzębik.

Jeśli chodzi o pozostałe sfery to wartości pozytywne (świadczące o sytuacji gorszej niż średnia dla gminy) w co najmniej połowie sfer stwierdzono w sołectwach: Andrzejówka, Dubne, Jastrzębik, Milik, Powroźnik, Szczawnik, Wojkowa i Żegiestów oraz na osiedlu Kościuszki.

Na podstawie powyższej analizy, a także uwzględniając położenie poszczególnych obszarów oraz interes społeczny zdecydowano się finalnie wybrać trzy obszary:

- obszar osiedla Piłsudskiego (wystąpienie zjawisk negatywnych 11 razy),
- obszar osiedla Śródmieście (wystąpienie zjawisk negatywnych 8 razy),
- obszar sołectwa Jastrzębik (wystąpienie zjawisk negatywnych 7 razy).

Rysunek 11: Gmina Uzdrawiskowa Muszyna - obszary zdegradowane

Źródło: opracowanie własne

Obszar wskazanych trzech jednostek zajmuje łącznie 10,2% powierzchni gminy i jest zamieszkały przez 25,8% jej ludności. Oba kryteria mieszczą się zatem w przewidzianych przez Ustawodawcę wartościach brzegowych (20% powierzchni gminy i 30% mieszkańców).

Osiedle Piłsudskiego

W tym obszarze zwraca uwagę szczególnie duże natężenie problemów społecznych. Jest to część miasta o widocznie podwyższonym w stosunku do średniej natężeniu przestępczości. Duża ilość osób bezrobotnych, w tym również przez czas jednego roku generuje także szereg innych problemów jak choćby wysoki poziom ubóstwa. Niekorzystna sytuacja materialna oznacza nie tylko obniżenie standardu życia mieszkańców, ale także powoduje zagrożenie wykluczeniem społecznym.

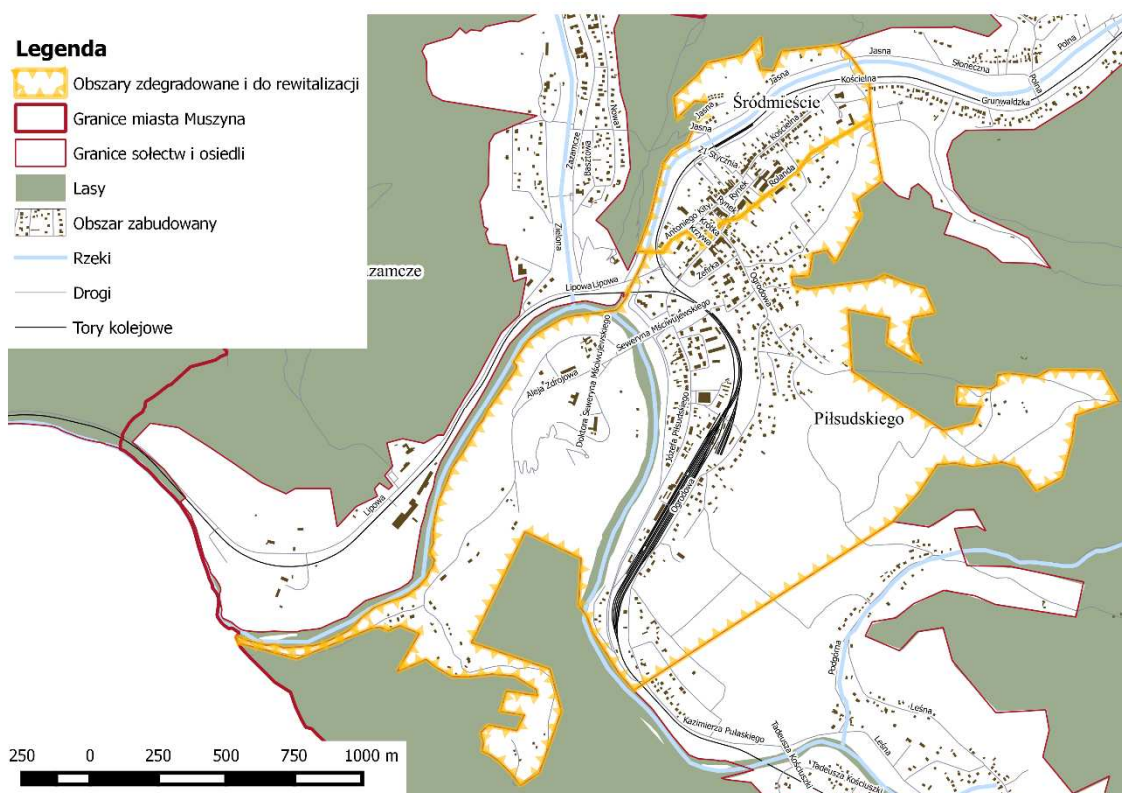
Ubóstwo w połączeniu z długotrwałą biernością zawodową sprzyja procesom prowadzącym do utrwalania się biedy a także jej dziedziczenia przez kolejne pokolenia. Jest to duże wyzwanie zarówno dla polityki rynku pracy jak i pomocy społecznej.

Osiedle Śródmieście

Choć na terenie osiedle nie notuje się szczególnie wysokiego poziomu bezrobocia, zwraca uwagę duża liczba osób, którym przyznano pomoc społeczną z uwagi na ubóstwo. Warto tu zaznaczyć, że problem biedy czy wręcz ubóstwa nie dotyka tylko osób bezrobotnych (czyli osób w wieku produkcyjnym), ale także wielu seniorów, którzy ze względu na świadczenia emerytalne nie mają możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb egzystencjalnych. W bardzo podobnej sytuacji są osoby, nie mogące podjąć pracy ze względu na chorobę. W przypadku osiedla Śródmieście zwraca uwagę duża (w stosunku do liczby mieszkańców) ilość osób, którym przyznano pomoc społeczną z powodu niepełnosprawności i/lub długotrwałej choroby.

Należy także zwrócić uwagę na fakt istnienia klasy tzw. „biednych pracujących”, czyli osób otrzymujących najniższe wynagrodzenia. Sytuacja takich pracujących jest szczególnie trudna w przypadku posiadania liczego potomstwa, zwłaszcza jeśli utrzymania rodziny spoczywa na jednym z rodziców. Na terenie tego osiedla zwraca uwagę również duża liczba osób, które otrzymują pomoc społeczną z powodu wielodzietności i bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych.

Rysunek 12: Osiedla Śródmieście i Piłsudskiego - obszar zdegradowany do rewitalizacji

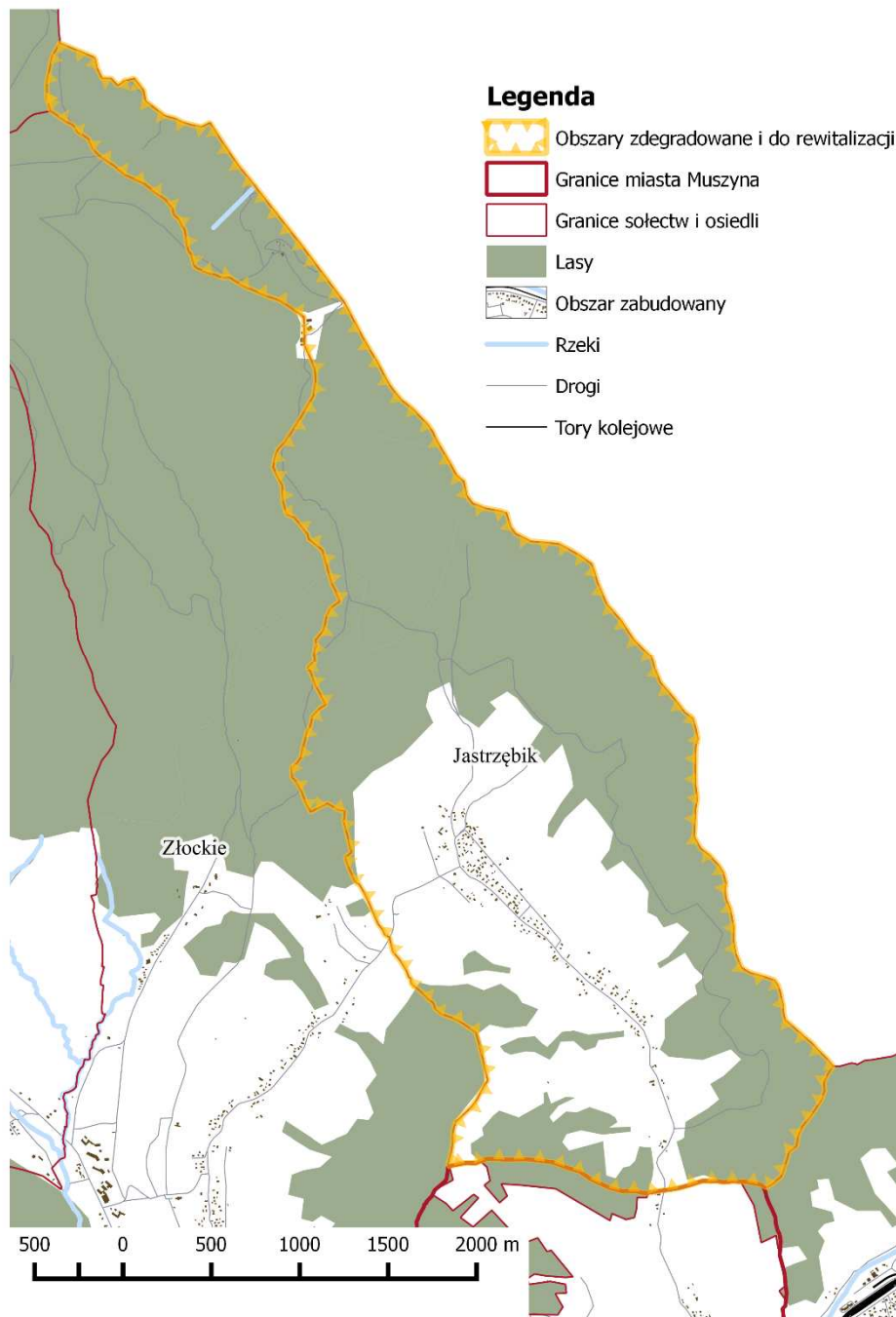

Źródło: opracowanie własne

Sołectwo Jastrzębik

Na terenie obszaru można odnotować wysoki udział osób bezrobotnych w populacji. Na obszarach wiejskich problem bezrobocia jest szczególnie dotkliwy, bowiem homogeniczny typ gospodarki znacząco utrudnia znalezienie zatrudnienia poza dominującą branżą i sprzyja opuszczaniu regionu przez młode osoby. Pogarsza to (już niekorzystną) sytuację demograficzną. Także w zakresie innych wskaźników sfery społecznej sołectwo to znajduje się w gorszej sytuacji niż inne obszary wiejskie gminy. Należy jednak podkreślić, że uznanie obszaru za zdegradowany nie oznacza, że pod względem każdego ze wskaźników jego pozycja jest najmniej korzystna, lecz że suma wszystkich elementów wziętych pod uwagę w analizie jest niższa niż w innych regionach (choć pojedyncze wskaźniki mogą wskazywać stosunkowo lepszą sytuację).

Rysunek 13: Sołectwo Jastrzębik - obszar zdegradowany do rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

9. Źródła danych

- Bank Danych Lokalnych GUS,
- Urząd Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Muszynie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Muszynie,
- Komenda Policji w Muszynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Sączu.

10. Spis tabel

Tabela 1: Udział mieszkańców wybranych gmin w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu w roku 2015	6
Tabela 2: Wskaźnik feminizacji Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	6
Tabela 3: Liczba mieszkańców i powierzchnia (w ha) poszczególnych sołectw i osiedli Gminy Muszyna (stan na 31 grudnia 2015 r.)	7
Tabela 4: Liczba ludności Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	7
Tabela 5: Urodzenia, zgony u przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Muszyna w latach 2011-2015	8
Tabela 6: Przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	8
Tabela 7: Liczba zawieranych małżeństw na 1000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle województwa i kraju w latach 2011-2015	9
Tabela 8: Saldo migracji w Gminie Muszyna na tle powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	9
Tabela 9: Udział w populacji Gminy Muszyna osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2011-2015	10
Tabela 10: Udział mieszkańców mających powyżej i poniżej 60 lat w populacji sołectw i osiedli Gminy Muszyna w 2015 roku	10
Tabela 11: Wskaźnik obciążenia demograficznego Gminy Muszyna i Polski w latach 2011-2015	11

Tabela 12: Ludność Gminy Muszyna według grup wieku w na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2015 roku.....	12
Tabela 13: Liczba miejsc i liczba dzieci w latach (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych) w Gminie Muszyna w latach 2011-2014.....	13
Tabela 14: Średnia liczba uczniów w jednym oddziale szkoły podstawowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w roku 2014 (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych).....	13
Tabela 15: Średnia liczba uczniów w jednym oddziale szkoły gimnazjalnej w roku 2014 w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (dzieci bez specjalnych potrzeb edukacyjnych).....	13
Tabela 16: Liczba przychodni na 10000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	14
Tabela 17: Liczba udzielonych porad na 1000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	14
Tabela 18: Powody przyznania pomocy społecznej w gminie Muszyna w 2015 roku	16
Tabela 19: Powód przyznania pomocy: niepełnosprawność/ długotrwała choroba na 1000 mieszkańców	16
Tabela 20: Powód przyznania pomocy: ubóstwo na 1000 mieszkańców	17
Tabela 21: Powód przyznania pomocy: bezrobocie na 1000 mieszkańców	18
Tabela 22: Powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców.....	19
Tabela 23: Powód przyznania pomocy: wielodzietność na 1000 mieszkańców	20
Tabela 24: Powód przyznania pomocy: bezdomność i opuszczenie zakładu karnego na 1000 mieszkańców	21
Tabela 25: Liczba stwierdzonych przestępstw zaistniałych na terenie podległym KP Muszyna w roku 2015	22
Tabela 26: Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu nowosądeckiego w latach 2011-2015.....	24
Tabela 27: % zarejestrowanych bezrobotnych w populacji osób w wieku produkcyjnym w Gminie Muszyna w 2015 roku	25
Tabela 28: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	25

Tabela 29: % kobiet i mężczyzn wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Muszyna w latach 2011-2015	25
Tabela 30: Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Muszyna na poszczególnych osiedlach i sołectwach w 2015 roku	26
Tabela 31: Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Muszyna na poszczególnych osiedlach i sołectwach w 2015 roku (%)	26
Tabela 32: Liczba zorganizowanych imprez masowych o charakterze: artystyczno-rozrywkowym, interdyscyplinarnym i sportowym w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2013-2015	30
Tabela 33: Działalność bibliotek w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku	31
Tabela 34: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	32
Tabela 35: Działalność bibliotek w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	32
Tabela 36: Baza noclegowa ogółem w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	33
Tabela 37: Baza noclegowa w przeliczeniu na 1000 ludności w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	33
Tabela 38: Liczba udzielonych noclegów na 1000 ludności w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	34
Tabela 39: Udział typów terenów zieloni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku - część I	34
Tabela 40: Udział typów terenów zieloni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w 2014 roku - część II	35
Tabela 41: Powierzchnia terenów zieleni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	35
Tabela 42: Nasadzenia w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	35
Tabela 43: Ubytki w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	36
Tabela 44: Bilans nasadzeń i ubytków w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	36

Tabela 45: Ilość wytwarzanych odpadów zmieszanych (w t) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	37
Tabela 46: Ilość wytwarzanych odpadów zmieszanych na jednego mieszkańca (w kg) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014.....	38
Tabela 47: % ludności korzystająca z oczyszczalni w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	38
Tabela 48: Liczba zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014.....	38
Tabela 49: Liczba oczyszczalni przydomowych w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014.....	39
Tabela 50: Wyposażenie mieszkań w łazienkę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (wsie) w latach 2011-2014.....	39
Tabela 51: Wyposażenie mieszkań w łazienkę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju (miasta) w latach 2011-2014	39
Tabela 52: Długość czynnej sieci rozdzielczej (w km) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	40
Tabela 53: Liczba ludność korzystająca z sieci wodociągowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	40
Tabela 54: % ludności korzystający z instalacji wodociągowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	41
Tabela 55: Przyłącza wodociągowe (sieci miejskiej) na 1000 ludności	41
Tabela 56: Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015.....	42
Tabela 57: Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	43
Tabela 58: % ludności korzystający z instalacji kanalizacyjnej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	43
Tabela 59: Liczba mieszkań na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014.....	43
Tabela 60: Powierzchnia użytkowa mieszkań na jedną osobę w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	44

Tabela 61: Liczba nowo oddanych mieszkań na 1000 osób w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	44
Tabela 62: Liczba nowo oddanych mieszkań na 1000 zawartych małżeństw w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	45
Tabela 63: Długość czynnej sieci gazowej (w m) w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	45
Tabela 64: % korzystających z instalacji gazowej w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	46
Tabela 65: Długość dróg gminnych wymagających remontu w Gminie Muszyna.....	47
Tabela 66: Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	48
Tabela 67: Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10000 mieszkańców w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2015	49
Tabela 68: Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 1000 ludności	49
Tabela 69: Dochody gminy (w zł) na jednego mieszkańca w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	50
Tabela 70: Wydatki gminy (w zł) na jednego mieszkańca w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu, powiatu, województwa i kraju w latach 2011-2014	50
Tabela 71: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfery społecznej - część I	52
Tabela 72: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfery społecznej - część II	53
Tabela 73: Wystandaryzowane wartości wskaźników dla sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej	53
Tabela 74: Porównanie wartości wystandaryzowanych wartości wskaźników dla sfer	53

11. Spis rysunków

Rysunek 1: Powód przyznania pomocy: niepełnosprawność/ długotrwała choroba na 1000 mieszkańców	17
Rysunek 2: Powód przyznania pomocy: ubóstwo na 1000 mieszkańców	18

Rysunek 3: Powód przyznania pomocy: bezrobocie na 1000 mieszkańców.....	19
Rysunek 4: Powód przyznania pomocy: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców.....	20
Rysunek 5: Przepięstwa w przeliczeniu na 1000 osób w 2015 roku	23
Rysunek 6: Liczba bezrobotnych ogółem na 1000 ludności w 2015 roku.....	27
Rysunek 7: Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na 1000 ludności w 2015 roku	28
Rysunek 8: Dzikie wysypiska - powierzchnia w 2015 r.	37
Rysunek 9: Przyłącza wodociągowe na 1000 ludności	42
Rysunek 10: Długość dróg gminnych wymagających remontu w Gminie Muszyna w przeliczeniu na km ²	47
Rysunek 11: Gmina Uzdrowskowa Muszyna - obszary zdegradowane.....	55
Rysunek 12: Osiedla Śródmieście i Piłsudskiego - obszar zdegradowany do rewitalizacji	57
Rysunek 13: Sołectwo Jastrzębik - obszar zdegradowany do rewitalizacji	58